

Novi list izhaja vsak četrtek zjutraj. — Uredništvo in uprava sta v Gorici via Mameli 5; telefon št. 308. — Poduredništvo in podružnica uprave v Trstu via Valdirivo 19/III; telefon št. 39-08. — Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Novi list

Narocnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Trgovski oglasi po 1.— L., osmrtnice, poroke, poslane, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 50 stot. za besedo, najmanj 5 l.r.

STEV. 36.

V GORICI, ČETRTEK 28. NOVEMBRA 1929.

LETO I.

Tedenski koledarček.

29. novembra, petek: Saturnin, mučenec; Gelazij, papež; Demetrij, mučenec. — 30., sobota: Andrej (Hrabroslav), apostol; Konstancij, spoznavavec. — 1. decembra, nedelja: 1. adventna nedelja. Edmund in tovariši, mučenci. — 2., ponedeljek: Bibiana, devica, mučenica; Pavlina, devica, mučenica. — 3., torek: Frančišek Ksaverij, spoznavavec; Lucij, škof. — 4., sreda: Barbara, devica, mučenica; Peter Hriz. — 5., četrtek: Saba, opat; Kristin, mučenec.

V nedeljo dne 1. decembra je mlaj; vreme mrzlo.

Novice.

Častni meščan.

22. t. m. se je goriški mestni svet zbral k seji, kjer je maršala Petra Badoglija izvolil za častnega člana mesta Gorice. Na isti seji se je tudi odobril proračun za l. 1930.

Obisk.

V ponedeljek je obiskal Gorico po veljnik glavnega štaba fašistske milice poslanec Teruzzi. Fašistske organizacije so mu priredile slovesen sprejem.

Pet novih kardinalov.

Sv. oče je imenoval pet novih kardinalov, in sicer nadškofa v Lizboni na Portugalskem Cerejeira, nadškofa v Palermu Lavitrana, nadškofa v Genovi Minorettija, irlandskega primasa Maca Rorya in novega pariškega nadškofa Verdierja. Kardinalski zbor sestoji sedaj iz 33 neitalijanskih in 29 italijanskih kardinalov.

Mraz pritiska.

Po poročilih iz Združenih držav ameriških je tam v nekaterih zahodnih in južnih predelih dežele pritisnil hud mraz. Zapadel je tudi sneg in več ljudi je zmrznilo.

Zopet političen umor.

Bolgarsko glavno mesto Sofija je pretekli petek zopet doživela razburljiv političen umor. Okrog šeste ure zvečer so prišli v trgovino znanega sofijskega sladčičarja Kosova trije neznanci, ki so z devetimi zaporednimi strelci ubili gospodarja in nekega šoferja, ki je hotel braniti g. Kosova. Ker je bil Kosov znan član revolucijskega makedonskega odbora, je očitno, da se boj med pristaši Protogerova in Mihajlova, o katerem smo zadnjič v političnem pregledu obširno poročali, neizprosno nadaljuje.

Jezikovna odredba.

Prefekt v Bocnu je izdal odredbo, da smejo: 1. po gostilnah in hotelih pisati jedilne liste tudi v nemščini, če je

italijanščina na prvem mestu; 2. da smejo biti nemško pisana imena na prtičih in jedilnem orodju toliko časa, dokler se ne obrabijo in 3. da se smejo trgovska pisma in okrožnice pisati tudi v nemščini, če je italijanščina na prvem mestu.

Prijateljsko snidenje.

Nemški letalski častnik Hoshagen, ki je bil med svetovno vojno poveljnik podmorskega čolna, s katerim je potopil celo vrsto sovražnih ladij, je te dni dospel v London, kamor ga je povabil njegov prijatelj angleški stotnik Lewis. Hoshagen je pri nekem svojem bojnem podjetju potopil ladjo, kateri je poveljeval Lewis, in nje ga zajel ter pripeljal kot ujetnika v Nemčijo. To srečanje ju je sprijaznilo in sedaj nastopata na Angleškem na skupnih shodih, na katerih vnemata poslušalce za mir med narodi.

Pomoč industriji.

Ker je Kozuličeva paroplovna družba prišla, kakor smo že pisali, v finančne zagate in je grozila v Trstu in Tržiču brezposelnost, je vlada prisločila na pomoč. Ladjedelnice v Tržiču so prejele od ministrstva za železnice za 16 milijonov, 380 tisoč lir naročil in v Trstu se bo gradila za družbo Lloyd Sabaudo velikanska prekmorska ladja.

Srce in možgani Stjepana Radića.

Hrvatska seljačka zadružna banka, glavna denarna ustanova Radićeve stranke, je šla na boben. Pri sodnijskem popisovanju inventarja je komisija našla v najglobljem predalu blagajne v belo zavito steklenico. Uradniki so izjavili, da so v tej steklenici možgani in srce pokojnega Stjepana Radića. Konkurni upravitelj odvetnik Miško Radošević je poslal nato pokojnikovi družini pismo, kjer jo je pozval, naj smrtne ostanke Radićeve prevzame in shrani v grobnici ali kakem znanstvenem zavodu, češ da »med starimi hranilnimi knjigami in delnicami blagajne ni primeren kraj za to«.

Steklenico je nato prevzel bivši predsednik Hrvatske seljačke stranke dr. Vladko Maček in odnesel v uredništvo »Doma«.

Uporni odvetniki.

Španski samodržec Primož de Rivera je razpustil »Akademijo jurisprudence«, kakor se je zvala zveza vseh španskih odvetnikov. Razpustil pa jo je zato, ker ni volila v zbornico vladi ljubega moža. Rivera je pred meseci razpustil iz podobnih vzrokov tudi topničarski oficirski zbor.

Ponarejevalci.

Dne 15. novembra je vstopil lepo oblečen gospod v tržaški urad za spalne železniške vozove in zahteval

listek drugega razreda do Bolonje. Plačati je hotel s čekom 1000 lir. Ko je uradnik videl, da je papir ponarejen, je poklical orožnika. Imenitnega gospoda so peljali v njegovo stano vanje in našli tam cel kovčeg takih listov v vrednosti 160 tisoč lir. Na vprašanj, o kod jih ima, je rekel, da mu jih je dal neki »Nino«. Kdo je ta »Nino«, revež ni znal povedati. Policija je po večdnem trudu polovila vso družbo ponarejevalcev, ki so imeli razpete mreže čez celo državo. Pomagala je pri tem lepa Ana, ljubica enega izmed tičev, ki se je iz ljubosumnosti hotela maščevati. Samo »Ninota« od nikoder ni.

Oj, te stopnice!

V torek popoldne je nastal v Trstu v ulici Altana št. 4 med Johanco Garossa in Tončko Calace ter Celestino Vita prepir, kateri pritiče počistiti stopnice. Ker se niso mogle zediniti, kdo je na vrsti, so se začele kregati, da se je tresla vsa hiša. Nato so se jele klofutati, suvati, brcati, vleči za lase in praskati. Po končani borbi so se napotile v bolnišnico Kraljice Helenine po obkladke.

Zločin v Vatikanu.

V nedeljo popoldne bi se bil v baziški sv. Petra v Rimu skoraj izvršil umor. Neka Švedinja po imenu Marjeta Gudun je skušala trikrat ustreliti na vatikanskega kanonika škofa Smitha. K sreči je samokres tudi trikrat odpovedal. Atentatorko je prvi zgrabil kanonik princ Jurij Bavarski, nato so prišli papeški orožniki. Po dolgem izpraševanju je Švedinja izpovedala, da ji je škof obljubil, najti kako službo v Rimu. Smith je bil namreč več časa apost. vikar v Skandinaviji in zaradi tega se je ženska nanj obrnila. On ji pa ni mogel službe brž preskrbeti, zato da je nanj streljala. Zdravniki so po preiskavi dognali, da je ženska zmedena. Najbrže jo bo papež pomilostil. Če bi strelji padli, bi morali cerkev sv. Petra še enkrat posvetiti. Tako pa je prvo kaznivo dejanje na vatikanskih tleh le poskušen zločin.

Zanimiva tožba.

Veliki mojster nemških framasonskih lož grof Donah je pred kratkim tožil maršala Ludendorffa zaradi obrekovanja. Baje je Ludendorff na nekem zborovanju trdil, da so nemški framasoni v tajnih sejah govorili, da je treba nadvojvodo Franca Ferdinanda umoriti in tako povzročiti svetovno vojno. Veliki mojster trdi, da to ni res.

Smrtna kazen.

Po poročilih iz Moskve je sovjetska vlada sklenila, da se vsak ponarejevalec in razpečevalec sovjetskih bankovcev obsodi na smrt.

NOVI list

1929 C 134/1929

070 (450.36=163.6)

Prezgodnji grob.

Nagloma se je raznesla žalostna vest, da je pri operaciji na ušesu v tržaški bolnišnici umrl dne 25. t. m. večletč. g. Artur Luxa, župnik na Lazaretu (Rižanu) pri Kopru. Pokojnik se je rodil v Trstu 24. 8. 1891. in je bil posvečen v duhovnika 27. 8. 1914. Začel je dušno pastirovanje najpoprej kot kaplan v Jelšanah, končno pa kot župnik na Lazaretu v Istri. Kdor pozna, kako je z razmerami v tej fari, mora le občudovati modrost pokojnikovo, ki je bil vsem vse. Podaljšana cerkev je sad njegovega truda. V svoji značajnosti se ni bal nikakih žrtev, zato živi v častnem spominu vseh, ki so ga poznali. Molimo hvaležno zanj in prosimo Boga za vrednega mu naslednika.

Begunci.

Ob Volgi so že izza carice Katarine živeli nemški priseljenci kot poljedelci. Pod sovjetsko vlado so jim pa davščine tako zvišali, da so morali celo najpotrebnejša živila prodati, da so lahko davke odrajtali. Vsled tega se je 13.000 naseljencev dvignilo in se trumoma valilo v Moskvo, kjer čakajo potnih listov, da se izsele. Za nesrečne begunce se je zavzela nemška vlada, ki jim bo dala podpore, da se nasele v Kanadi.

Papeški film.

Pred kratkim so izvršili velik kine-matografski film, ki bo šel po vsem katoliškem svetu. V filmu kažejo novo papeško državo, vatikanske palače z 11.000 sobanami in 70 dvorišči, muzeje, galerije itd. in samega sv. očeta pri njegovih vsakdanjih opravilih. Papež je podpiral delo pri filmu in ga je priporočal.

Dva nova podmornika.

Kakor poroča Corriere della Sera, je francoska ladjedelnica v Tulonu dovršila te dni za jugoslovansko vojno mornarico dva nova podmornika. Imenujeta se Smeli in Osvetnik.

Truplo hočejo.

Boljševiška vlada dela na vse kriplje na to, da bi dobili v Rusijo truplo Karla Marksa, duhovnega utemeljitelja komunizma. Bajе mu hočejo postaviti veličasten nagrobni spomenik. Marksovi sorodniki pa nočejo prepe-ljati trupla iz grobnice na Angleškem, češ da v Rusiji ne vlada pravi komunizem.

Potegon.

Pred par dnevi je hodil po vaseh v bližini Tridenta gosposko opravljen človek ter je od kmetov zahteval, naj prihodnji dan zjutraj pripeljejo vse samokolnice (karjole) na glavni trg v vasi Persenu. Pripovedoval je, da so oblastva samokolnice rekvirirala in kdor jih ne pripelje, bo strogo kaznovan. Naslednje jutro je res vsak posestnik škripal s svojo samokolnico proti Persenu, kjer se je že nagromadil kup teh vozil. Kakega oblastvenega zastopnika pa ni bilo od nikoder. Kmetje so prezebali — bilo je 1° C pod ničlo, — čakali in ugibali, ali bo vojna ali pa bodo grušč po cestah posipali, da vlada potrebuje toliko kar-

jol. Nazadnje so šli vprašat na županstvo, kako in kaj. Tam niso nič vedeli in tako se je izkazalo, da je oni neznanec vse lepo potegnil. In tako so samokolnice zopet škripale domov pod skedenj.

Brez božičnih praznikov.

Poročila iz Moskve pravijo, da letos v Rusiji ne bodo praznovali božičnih praznikov. Sedmi november, dan sovjetske revolucije, naj nadomesti božič, tako se glasi ukaz sovjetskih poglavarjev. V šolah in v uradih je sovjetska vlada naročila, naj se 7. novembra izmenjajo običajni božični darovi. Določeno je tudi, da bodo za božične praznike delali vsi državni uradi in vse tovarne.

107 let.

V Viguzzolo blizu mesta Tortone v Pijemontu je umrla najstarejša Italijanka, 107 let stara Alojzija Caselli. Imenovali so jo »babico Pijemonta«. Nad eno stoletje je živela kot sirota. Doživela je 9 papežev in 5 vladarjev. Svojim znancem je večkrat rekla: »Gospod je pozabil na me in mi ni pripravi prostora na onem svetu.«

Prosta oddaja stanovanj.

Dne 1. julija prihodnjega leta zapade zakon, ki določa, da ne sme hišna najemnina presegati štirikratne predvojne cene in da bodo potlej gospodarji lahko oddali stanovanje sistem, ki bo več plačal. Na pobudo tržaškega prefekta se je osnovala v Trstu mešana stanovanjska komisija, v kateri bodo zastopani najemniki in hišni gospodarji. Komisija ima namen posredovati med najemniki in gospodarji, da se spori, ki bi med njimi nastali, mirno rešijo. Komisija bo poslovala v ulici XX. Settembre št. 4/II in bo na razpolago strankam vsak dan od 10. do 12.30. Stranka, ki bo hotela, da se spor predloži komisiji, bo napravila prošnjo na posebnem vzorcu, ki bo naprodaj v vsaki papirnici v Trstu. Komisija bo potem povabila obe stranki v urad in jih skušala spraviti. Če se stranka ne bo odzvala vabilu, bo komisija sklepala v njeni odsotnosti. Sklepi stanovanjske komisije seveda ne bodo imeli pravne veljave, to se pravi, da stranke ne bodo po zakonu vezane jih izpolniti; kajti takšne sklepe more izdajati edino sodišče. Pač pa bodo razsodbe stanovanjske komisije predvsem moralne vrednosti in stranke ne bodo mogle kar tako mimo njih.

»Gospodična, znate kuhati?«

V dunajski »Neue Freie Presse« naslavlja neki znani kritik na moderno dekle pismo pod zgornjim naslovom. V pismu pravi: »Mislite li resno, da je ideal za mladega ženina dekle z rdečilom za ustnice, s črnilom za obrvi, tako, ki pozna par modernih romanov, pa nobenih kuharskih bukev? Tako, ki zna igrati žogo, a ne ve, kako se miza pripravi? Tako, ki zna slabo ocenjevati sodobne slikarije, pa ne ve ločiti teletine od prašičevine? — Če še ni zopet tu, pa bo kmalu prišel čas, ko bo fant prašal dekle pred ženitvijo: »Znaš gospodinjiti in kuha-

ti?« — Tudi nam se zdi, da bodo taka dekleta prišla brž zopet v veliko veljavo.

Trije novi doktorji.

Na tržaški trgovinski univerzi so bili prejšnji teden potrjeni za doktorje trgovinskih in gospodarskih ved Ivo Bonè iz Sv. Križa na Vipavskem, Josip Janež iz Tolmina in Josip Planinšek iz Trsta. Izmed novih doktorjev, ki so položili izpit z najboljšim uspehom, je najmlajši Josip Janež, ki ima komaj 21 let. Čestitamo!

Nove znamke.

V kratkem pridejo v promet nove pisemske znamke. Nosile bodo naslednje slike: rimsko volkuljo, Julija Cezarja, cesarja Avgusta, venčano Italijo in kralja Viktorja Emanuela. Znamke prejšnjih izdaj po 2, 5, 7½, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 50 in 75 stotink in one po 1.25, 1.75, 2.65, 5.— in 10 lir bodo 1. januarja 1931. odtegnjene iz prometa.

Čez noč obogatel.

V Buenos Airesu v Argentini živi rihemberški izseljenec Anton Colja z ženo Rafaelo in sestro Doro. Ker tam ljudje mnogo stavijo v loterijo, je stavil tudi on, in sicer na številko 24905. In glej! Sreča se mu je zasmejala, zadel je dobitok 10.000 pesov, okrog sto tisoč lir. Lahko si predstavljate veselje njegovo in njegovih domačih, ki žive v Rihemberku. »Stric« iz Amerike jim je tudi že naklonil primerne darove.

Glasba in zveri.

Nekatere zveri močno ljubijo glasbo. Indijanci love neko vrsto krokodilov na ta način, da jih z bobnanjem privabijo k sebi. Volk ljubi godbo, podivja pa, če zasliši lovski rog. Lev bo prenašal klavirske glasove le v višjih legah, dočim začne jezno brundati, čim začneš ubirati nižje oktave. Neki uglaševalec orgel v Reimsu je imel skušnjo, da je neki pes žalostno cvilil, če je zaigral napačne akorde. Opice pa se ne zadovolje le s poslušanjem; včasih tudi same pograbiyo kako palico in začno razbijati po trhljem deblu. Sloveči naravoslovec Darwin trdi, da je imel psa, ki je rad poslušal le špansko glasbo. Prav divje je pa začel lajati, če so zaigrali Beethovna, še huje če Chopina.

Pismo iz Amerike.

Te dni so v Nemčiji prodali prvo pismo, ki je prišlo iz Amerike v Evropo, za 147.000 mark. Pisal je je Kolombov sin Diego nadškofu v Toledo l. 1512. V njem prosi, naj mu pošlje novih misijonarjev. Bajе bodo pismo kupili neki Amerikanci in bo tako zopet šlo nazaj, odkoder je prišlo.

Tržaški cenik.

Rad ukaza tržaškega občinskega načelnika se cenik od dne 2. novembra izpremeni takole: semensko olje navadno L 5.— (prej 4.95), domača slanina I. vrste 9.80 (prej 10.20), domača slanina druge vrste 9.10 (prej 9.30), domača mast 7.60 (prej 7.50), ameriška mast 7.30 (prej 7.50) in gališki fižol 2.30 (prej 2.40). Nove cene so torej nekoliko nižje.

Kako je s politiko.

Vzhodne reparacije.

Na mednarodni konferenci v Haagu, o kateri je »Novi list« že precej obširno poročal, se je uredila nemška vojna odškodnina. Svota, ki jo Nemčija mora plačati zmagovalcem, se je v Haagu zopet znižala in to je bil poslednji veliki uspeh pokojnega Stresemanna. Na mirovni konferenci v Parizu leta 1919. je Nemčija morala prevzeti tudi jamstvo za vojno odškodnino, ki jo morajo plačati Avstrija, Ogrska in Bolgarija. V Haagu je bilo sklenjeno, da se Nemčija osvoboditi tega jamstva. Odslej bodo za lastno vojno odškodnino jamčili Avstrijci, Ogrji in Bolgari sami. Izmed teh držav je do danes edino Bolgarija uredila svoje obveznosti. Načelnik svoječasne kmetijske vlade Aleksander Stambolijski se je bil domenil z zmagovalci, da bodo Bolgari plačevali skozi 37 let 15 milijonov zlatih frankov. Zato je Bolgarija dobila od Zveze narodov posojilo, s katerim je popravila valuto in si gospodarsko opomogla.

Avstrija in Ogrska nista pa v resnici doslej plačali nič, čeprav sta po mirovnih pogodbah dolžni. V Avstriji je bila po polomu taka zmeda in beda, da so ji zmagovalci prizanesli. Bali so se tudi, da bi se Avstrija priključila Nemčiji, in radi te bojazni je Zveza narodov dovolila Ignacu Seiplu celo lepo posojilo. Z izposojenim denarjem je Seipel utrdil valuto, začel elektrificirati železnice in pomagal poljedelstvu. Posojilo mora Avstrija vrniti do leta 1943.

Na Ogrskem je po vojni izbruhnila komunistična revolucija, zavlada je Bela Kun. Ko se je Horthyju posrečilo, da vrže komuniste, so zapadne države novo vlado takoj podprle in opustile iztirjevanje vojne odškodnine. Tudi Ogrska je dobila od Zveze narodov posojilo, ki ga mora vrniti do leta 1943. V tem slučaju so zapadne države ravnale iz strahu pred novo komunistično revolucijo.

Doslej sta imeli torej obe državi od zmagovalcev le dobrote, vojno odškodninska bremena je nosila samo Nemčija in nekaj Bolgarija.

Demonstracije v Sofiji.

To velja pa le do leta 1943. Od tega leta dalje bi morala tudi Avstrija in Madjarska plačevati odškodnino. Da se to vprašanje reši, se je sklicalo v Parizu zborovanje, kateremu so prisostvovali vse interesirane države. To je bilo tem bolj potrebno, ker so zmagovalci izjavili, da zbrisajo nemško jamstvo za Bolgarijo, Avstrijo in Ogrsko šele v trenutku, ko se to vprašanje uredi.

V Parizu je Avstrija izjavila, da ne more plačati. Njen gospodarski položaj ji tega ne dovoljuje. Sicer pa prepušča 2. konferenci v Haagu, ki se zbere prve dni januarja, naj odloči po svoji vesti. To je bilo sklenjeno 6. novembra. Zmagovalci so se s to izjavo Avstrije zadovoljili.

Mnogo težje je razmerje z Bolgarijo. Bolgari so izjavili, da ne morejo plačati, in zavrgli dogovor Aleksandra Stambolijškega iz leta 1923. Ko so se zmagovalci uverili, da s prigo varjanjem nič ne dosežejo, so ubrali druge strune. Dne 18. novembra so se poslanci Italije, Anglije in Francije oglasili eden za drugim pri načelniku vlade Ljapčevu v Sofiji in mu naznanili, da se Bolgarija mora odločiti: sprejeti mora odškodnino 12 in pol milijonov zlatih frankov za dobo 37 let, sicer jo bodo zmagovalci prisilili, da plača vsako leto 15 milijonov, kakor je bilo 1923. dogovorjeno. To je bil nekak ultimat. Ljapčev je odgovoril, da je 12 in pol milijonov sicer manj ko 15 in se je zahvalil za znižanje, toda za šibko in revno Bolgarijo da je tudi to preveč. Končen odgovor bo dal zapadnim velesilam po povratku zunanjega ministra Burova in finančnega ministra Molova iz inozemstva.

Še isti dan so izbruhnile po vsej Bolgariji javne manifestacije proti vojni odškodnini in zapadnim državam. Od 10. do 12. ure je počivalo delo v vseh trgovinah, uradih in tovarnah. Ravno tako so ustavili v znak protesta za 15 minut ves promet v državi. Med tem ko je delo počivalo, so se vršila zborovanja in so bile sprejete resolucije proti odškodninskim bremenom. Največja prireditev je bila v narodnem gledališču v Sofiji. Po shodu se je organiziral obhod po ulicah. Demonstranti so prišli tudi pred francosko poslaništvo, kjer so padali žaljivi kliči proti Franciji in odškodnini. Slična demonstracija se je ponovila pred palačo angleškega poslanika. Ob povratku je množico ustavila policija na konjih in jo le z veliko težavo razgnala.

Kljub vsemu temu ne bo Bolgariji preostalo drugo, nego da ultimat sprejme in se začne na podlagi 12 in pol milijonov pogajati z antanto.

Težava z Ogrji.

Najbolj trdovratno so se držali v Parizu Ogrji. Oni niso le odločno odklonili, da bi po letu 1943. plačali katerokoli odškodnino, temveč so izrazili celo mnenje, da bo njih dežela v tem času potrebovala zopet posojilo. V tej točki so načelnik vlade grof Bethlen, zunanji minister Ludovik Valko in vse stranke edini.

Položaj je glede Madjarske še posebno zapleten radi nastopne zadeve. Pri izvajanju agrarne reforme so Romuni in Čehi razdelili med svoje kmete vsa veleposestva, ki so se nahajala na njih državnem ozemlju, in se niso prav nič vprašali, ali je lastnik tuj državljan. Tako je zapadlo mnogo zemlje ogrskih magnatov, ki so med tem optirali za ogrsko državljanstvo, pod reformo. Med temi se nahajajo tudi vodilni ogrski politiki, kakor sam načelnik vlade grof Bethlen, državnik grof Appony in drugi. Vsi ti so imeli veleposestva v Romuniji. Dobili so sicer kakor ostali veleposestniki za od-

vzeto zemljo od Romunije odškodnino, toda oni je ne priznavajo in zahtevajo več. V mirovni pogodbi z Ogrsko je namreč člen, ki pravi, da ne smejo nove države odvzeti ogrskim državljanom premoženja, in na to točko se ogrska vlada opira. Z Romunijo se krega radi teh veleposestev pred Zvezo narodov že več let in tirja od nje odškodnino v zlatu. Ogrska zahteva od Romunov nič manj ko 100 milijonov zlatih kron.

Na konferenci v Parizu so zastopniki male antante predlagali, naj se Madjari odpovedo odškodnini za veleposestva, v zameno bodo pa zmagovalci popustili pri ogrski vojni odškodnini po letu 1943. Zastopniki ogrske vlade so ta predlog ogorčeno odbili, češ da nasprotuje mirovni pogodbi, in zahtevali brezpogojno 100 milijonov izplačila.

Prvi minister Francije gospod Tardieu se je zastonj trudil, da bi omehčal Ogrje. Ugotoviti je moral, kakor piše Petit Parisien, da ogrska vlada ne odklanja le vsako plačevanje vojne odškodnine, temveč zahteva celo samo odškodnino od svojih upnikov. Sklicuje se na trianonsko mirovno pogodbo le tedaj, ko je treba dobiti od sosedov denar, če je pa treba plačati vojno odškodnino, pogodbe ne priznava. Pogajanja z Ogrji so se zato v Parizu razbila. Ker je nepopustljivost Madjarov kriva, da se sklicanje 2. konference v Haagu lahko močno zavleče, predlagajo pariški listi, naj zapadne države podvzamejo proti ogrski vladi odločne mere.

Zastopniki velesil bodo najbrž izročili tudi ogrski vladi enak poziv kakor Bolgarom.

Kakor v Bolgariji tako vlada tudi na Ogrskem veliko razburjenje. Listi ogorčeno protestirajo proti vojni odškodnini in zmagovalcem. Časopisna borba na Ogrskem je deloma tudi osebna. Grofu Bethlenu in ostalim političnim voditeljem očitajo, da se potegujejo za osebne koristi. Odškodnina, katero zahtevajo od Romunije za veleposestva, bi šla po veliki večini v njih žep, zakaj kmetje niso imeli veleposestev v Romuniji. Ker se vodilni magnati nečejo odpovedati 100 milijonom zlatih kron, bodo zmagovalci naložili ogrski državi tem večjo vojno odškodnino, ki jo bo nosilo ogrsko ljudstvo. Davkoplačevalci bodo morali torej plačati svojim velikim veleposestvom. Radi teh očitkov je borba med ogrskimi vladnimi strankami in inozemstvom posebno razkačena in strupena.

Toda tudi Ogrji se bodo morali končno vdati. Zmagovalci so močni dovolj, da uveljavijo svojo voljo. Pri ureditvi vzhodnih reparacij so interesirane države male antante, v veliki meri pa tudi Italija, ker ji pritiče po pogodbah 25 od sto vse odškodnine Avstrije, Ogrske in Bolgarije.

Do začetka januarja mora biti vse urejeno, zakaj tedaj se sestane 2. konferenca v Haagu, ki ima nalogo končno rešiti vsa finančna vprašanja svetovne vojne.

Smrt velikega državnika.

Dne 24. novembra ob 1 uri in 45 minut po polnoči je umrl v Parizu Jurij Clemenceau (čitaj Klemansó), eden največjih državnikov sodobne Francije. Njegovo ime je postalo znano med našimi ljudmi za časa svetovne vojne, ko je stal na čelu francoske vlade in vodil neizprosno borbo proti osrednjim silam.

V Franciji sami je pa slovelo njegovo ime že zdavnaj. Znan je bil po svojem bojevitnem neuklonljivem značaju in po neizprosnih časopisnih napadih, s katerimi je metal ministre in vlade. Če se je Clemenceau lotil v parlamentu ali v časopisu polemike, je šel strah in trepet skozi tabor nasprotnikov. Udrihal je tako silovito in neusmiljeno kakor tiger. Od tod ime tigr, ki mu ga je dala francoska javnost. O njem je nastal že v mladosti pregovor, da kamor stopi on, ne raste več trava. Njegova uporna, divja narava se da razlagati iz izkušenj v domači hiši. Njegov oče se je boril proti trinoštvu cesarja Louis Napoleona in bil radi tega večkrat v ječi. Mlademu fantu se je za vedno vtisnila v srce slika, kako so orožniki odpeljali uklenjenega očeta iz družine in divjali v rodni hiši. Ko je fant dorastel, je postal odločen boritelj za republikanske svoboščine in tudi sam okusil življenje v zaporih. Končno je pobegnil v Ameriko in čakal tam na padec cesarstva. Leta 1870., ko je v Parizu izbruhnila revolucija in bila proglašena republika, se je vrnil in postal župan. Od tedaj se je začela za Clemenceauja doba pravega političnega dela. Iz predalov svojega časnika je odločilno vplival na javno življenje Francije. Gorje, kogar je tiger vzel na piko. Pregarjal ga je toliko časa, dokler ni bil uničen. Šele s 65. letom se je Clemenceau odločil, da postane minister in načelnik vlade. Največje delo svojega življenja pa je izvršil za časa svetovne vojne. Nemška armada je stala globoko v Franciji, javnosti se je polasčalo malodušje, vojaki na fronti so zgubljali vero v zmago.

Grozila je nevarnost, da francoski narod omaga in se ukloni nemški premoči. V tem najobupnejšem trenutku Francije, v novembru 1917., je postal Clemenceau načelnik vlade.

Rešitelj domovine.

Star je bil že skoro 80 let (rodil se je 28. septembra 1841.), a iz njega je kipela neukrotljiva energija. Da podrže armado na fronti železni disciplini, je dal postreljati, če je bilo treba, cele oddelke. V notranjosti je zatrl s krvavo brezobzirnostjo vsako težnjo za mirom in dal usmrtiti na desetine političnih agitatorjev. Bivšega načelnika vlade neprijetnega Caillauxa (Kajoa) je dal januarja 1918. zapreti in postaviti pred vojno sodišče radi veleizdaje. Njegovi železni vztrajnost se je končno posrečilo, da je dvignil v francoskem narodu bojni pogum, zedinil Francijo v enotni volji in jo gнал naprej do vojaške in politične zmage, ki je prišla jeseni 1918.

Clemenceau je po pravici zaslužil ime rešitelja domovine. Na mirovnih pogajanjih v Parizu je bil 80 letni tiger poleg Wilsona najmočnejša osebnost. Pogodbe z Nemčijo, Avstrijo, Ogrsko in Bolgarijo so njegovo delo. Ali je njegova tigrska narava bila tudi primerna za delo miru, je seveda drugo vprašanje.

Po letu 1920. se je Clemenceau

umaknil iz politike in šel na svoje posestvo v severno Francijo. Tu se je pečal z vrtnarstvom, pisal knjige in si pripravil v majhnem gozdiču grob. Želel je umreti v svoji majhni hišici ob obali oceana. Njegova želja se mu ni izpolnila. Konec ga je zadel v Parizu, kjer se je 88 letni starec boril 36 ur s smrtjo. Truplo je bilo že v razkroju, a močno srce se ni hotelo ustaviti.

Par dni pred smrtjo je prepovedal, da bi ga vlada dala pokopati s častmi in na državne stroške. »Peljite me,« — je rekel »ko se bo dani, v popolni tihoti proti gozdovom moje ljubljene Vandeje. Tam želim biti pokopan ob strani svojega očeta, in sicer stoje kakor on. Zakaj tudi v smrti hočem stati pokoncu.«

Nekaj ur pred koncem se je predramil in zamrmral: »V trenutku smrti peljite ženske iz sobe. Nič žensk, nič solza! Hočem umreti pred možmi!«

Poslednja volja tigra se je izpolnila. Truplo so prepeljali ob dveh po polnoči na avtomobilu v njegovo domačo vas in ga pokopali brez vsake slovesnosti. V tem trenutku so pa vendar na ukaz vlade zagrmeli po vsej Franciji in na vseh vojnih ladjah topovi njemu v pozdrav.

Skoro vsi zunanji ministri sveta so poslali francoski vladi sožalne brzojavke.

Iz kulturnega življenja.

Župančič med Italijani.

Slovenska kultura je bila pred vojno v Italiji skoraj čisto nepoznana. Rahle duševne stike med obema sednjima narodoma je tvorilo samo nekaj slovnice, prirejenih za Italijane, ki so se radi praktične potrebe hoteli seznaniti z jezikom ljudstva, ki biva na vzhodni italijanski jezikovni meji. Pa še te so bile slabe, površne, nerabne, izvzemši Sketovo slovensko slovnico za Nemce, ki jo je za Italijane priredil dr. Locchi in je l. 1893. izšla v Vidmu.

Zanimanje se vzbudi.

Po vojni so se razmere korenito

spremenile. Dočim prej posamezni manjši narodi, ki so sestavljali jezikovno mešano Avstrijo, v evropski in svetovni javnosti niso bili znani, ker niso imeli lastne državne organizacije, so se po vojni ustanovile narodne države. Z državami so pa narodi postali znani in svet se je začel zanimati za nje in je pri njih našel marsikaj, česar bi nikdar ne bil pričakoval.

V takem položaju smo bili tudi Slovenci. Do prevrata ni nihče vedel za nas, če izvzamemo kakega učenjaka na vseučiliščih. Ob zlomu Avstrije pa se je pogled evropskih narodov ustavil tudi na naši kulturi in zgodovini. Od tedaj je zanimanje za Slovence

E. A. Poe:

ZLATI HROŠČ.

Vsi ti kamni so bili vzeti iz okovov in brez reda zmetani v zaboj. Okovi pa, katere smo izbrskali iz ostalega zlata, so bili razbiti s kladivi, da bi jih nihče ne spoznal. Poleg tega je bilo v zaboju mnogo težkega zlatega nakitja — skoraj dve sto debelih prstanov in uhanov, — prekrasnih verižic — tri deset, ako se prav spominjam, — tri in osemdeset zelo velikih in težkih križev, pet zlatih kadilnic velike vrednosti, velika zlata čaša za punch, ki je bila okrašena z lepo izrezljanimi postavami in trtnimi listi; dva čudovita lepa mečna ročaja in mnogo drugih manjših predmetov, na katere se ne spominjam več tako natanko. Teža teh dragocenosti je presegala 320 funtov; sem pa nisem štel 197 prekrasnih zlatih ur, od katerih so bile tri vredne

vsaka 500 dolarjev. Mnoge so bile zelo stare in kot časomeri brez vrednosti; kolesje je rja več ali manj razjedla — toda vse so bile bogato obložene z dragimi kamni in v škatlah velike vrednosti. Skupno vsebino zaboja smo tisto noč cenili na poldrugi milijon dolarjev; ko smo pa pozneje nakitje in dragulje prodali (samo nekaj smo jih ohranili za lastno rabo), se je pokazalo, da smo zaklad znatno podcenjevali.

Ko smo preiskavo končali in se je naše mrzlično razburjenje nekoliko poglobilo, je Legrand končno spoznal, da od nepotrpežljivosti po rešitvi te tako izredne uganke skoraj ginem, in mi je zato začel podrobno pripovedovati vse okolnosti, ki so bile s tem v zvezi.

»Spominjaš se,« je rekel, »večera, ko sem ti podal okoren črtež, ki sem ga naredil o skarabeju. Veš tudi še, da sem postal čisto jezen, ko si trdo

vratno trdil, da je moja risba podobna mrtvaški glavi. Ko si to prvič zatrdil, sem mislil, da se šališ; potem sem se pa spomnil na čudne lise na žuželkinem hrbtu in si rekel, da ima tvoja trditve v resnici nekoliko podlage. Kljub temu me je zasmehovanje mojih risarskih zmožnosti jezilo — ve ljam namreč za dobrega umetnika — in ko si mi podal kos pergamenta, sem ga že hotel zmečkati in jezno vreči v ogenj.«

»Kos papirja meniš?« sem rekel.

»Ne; papirju je bil čisto podoben in sprva sem tudi jaz mislil, da je papir; ko sem pa nanj risal, sem takoj opazil, da je kos zelo tenkega pergamenta. Gotovo se spominjaš, da je bil čisto umazan. Lepo; prav ko sem ga hotel zmečkati, sem slučajno pogledal na risbo, katero si ogledoval; lahko si predstavljaš moje začudenje, ko sem v resnici prav tam, tako se mi je zdelo, kjer sem bil narisal hrošče,

vedno bolj naraščalo. Italijani so — poleg drugih narodov — začeli pro- učevati vse, kar je bilo s tem v zvezi. Zelo dobro merilo za kulturo kakega naroda je književnost, umetnost. Za- to so začeli prevajati najboljše slo- venske pisatelje, kot Cankarja, Žu- pančiča, Tavčarja in druge.

Glasov o slovenski knjigi je precej. Omejimo se na Župančiča.

Prvak med pesniki.

Pesnik Oton Župančič, naš največji lirski pesnik se je rodil 23. januarja l. 1878. na Vinici v Beli Krajini. V No- vem mestu in Ljubljani je hodil v gim- nazijo. Na dunajski visoki šoli je pa študiral zgodovino in zemljepisje. Ko je skončal, je šel v tujino za domače- ga učitelja. Po povratku je postal po Aškerčevi smrti mestni arhivar. Ob- enem je bil urednik raznih leposlovnih listov (Slovana, Ljubljanskega zvona). Zdaj živi v Ljubljani kot glavna ose- ba v vodstvu ljubljanske drame.

Že kot šestošolec je Župančič po- šiljal svoje prvence v Vrta in An- geljčka. Pesmice so kaj ljube in se jim pozna, da se je pesnik učil med svojimi Belokranjci. Na pesnika je močno vplival tudi Jan. Ev. Krek. Na Dunaju se je dozorevajoči pesnik se- znanil z modernimi francoskimi pe- sniki. Že brž s prvimi pesniškimi zbir- kami si je Župančič priboril prvenstvo med slovenskimi sodobnimi pesniki. Za številnimi pesniškimi zbirkami so sledili izklesani prevodi iz angleškega Šekspirja in tujih del.

Pesnikova lira ni še izzvenela. Ko pride njegov čas, bo spet zadonela ljudstvu v uteho in proslavo.

O tem največjem živečem sloven- skem pesniku je Artur Cronia napisal kakih sto strani obsegajočo razpravo, ki je l. 1927. izšla v rimskem znan- stvenem listu »Rivista di letteratura slave« (Pregled slovanskih slovstev). Razprava je zelo toplo pisana in nam prikazuje Župančiča, kot je rasel in se razvijal. Razprava je, kot rečeno, zelo obširna. Navedli bomo samo ne- kaj najbolj značilnih odstavkov.

Sodba italijanskega leposlovca.

Župančič »se ni predstavil kot za- grizen prvi borec kake šole ali kake smeri ali kot pristranski pospeševalec enega samega gibanja. Vstal je med Slovenci kot iskalec novih sil, odkri- valec novih vzorov.« Zato je njegova pesniška osebnost še danes zelo za- motana. »Oton Župančič je sinteza vseh značnic nove umetnosti, ki je vli- ta v staro in močno drevo narodnih sil.« — L. 1901. je v Ljubljani umrl dvaindvajsetletni pesnikov prijatelj Josip Murn-Aleksandrov (tudi pe- snik). »Ob ugaslem očesu najboljšega prijatelja se mu je čaša opojnosti stre- sla v roki in žgoča paljenka svetlobe v njej se je stemnila,« je srbski kritik M. Bartulović (Cronia ga citira) v »Srpskem književnem glasniku« do- bro označil prevrat, ki se je tedaj iz- vršil v Župančičevi notranjosti. Ta- krat je napisal osem pesmi »Manom Josipa Murna - Aleksandrova«, v ka- tere je izlil vso svojo veliko žalost in obup radi smrti dragega prijatelja Vendar ga to ni popolnoma potrla. Nasprotno: iz bolečine je črpal novih moči, iz smrti je vstalo novo življenje.

L. 1904. je izdal novo zbirko pesmi z naslovom »Čez plan«. Tu je že zelo zbran, z navznotraj obrnjenim pogle- dom. Štiri leta pozneje pa so izšli »Samogovori« (1908), pesmi samote. Najlepši pa sta dve pesmi, namreč »Z vlakom« in »Duma«. — »Misel domo- vine se v »Samogovorih« dviga do naj- višje popolnosti in njena podoba se blešči od živahnosti in sijaja, ki Slo- vencem in vobče Slovanom ni lasten... Tolika plemenitost zasnutka, toliko dušeslovnih potankosti in toliko umet- nostne spretnosti je v njih zbrane, da se bleščijo med najboljšimi Županči- čevimi pesmimi.« Pesem »Z vlakom« je nastala, ko je Župančič nekda- j (1904) odhajal iz domovine. Istočasno se je porodila misel za »Dumo«, ka- tero pa je dovršil šele čez štiri leta. — »V »Dumi« gleda pesnik na domo- vino s čutečim srcem in trdnim oče- som. Zavedno nikdar ne prekorači vrlih in prednosti in z glasom roman- tike sprede slavospev priprostemu živ-

ljenju na deželi, medtem ko z glasom kozmopolitizma proslavlja napredek sveta in družbe.« Prvi se pojavi žen- ski glas, ki v prelestnih stihih naslika čare, ki se razlivajo po deželi. Glas govori tako:

Kakor s trakovi so zvezane s cestami tu vasi;
cerkev je dvignila glavo preko streh,
z viška motri nehanje ljudi pod seboj,
ure jim meri in delo deli.
Hiše so hišice, okna so okenca, nagelj iz oken
lije zelen se po steni, rdeče se peni
v solncu tihi ta slap —.

Ženskemu glasu odgovori moški glas s hvalo mesta, železnic, brzojava. Ko primerja oba glasova, se ne more vzdržati, da ne bi vzkliknil:

»Sveta si, zemlja, in blagor mu, komur plodiš —
z oljem mu lečiš razpokano dlan,
šrambe mu polniš in vina mu vračaš za gnoj,
daješ sena in otave za vola, ki vlačil je brano,
hodil pred plugom in družno potil se z oračem.«

In potem:

»O rodni dom, o hiše očetove streha ti!
Širomaku si grad in popotniku v dalji uteha ti:
golob izpod tujega neba trepeče nazaj,
hrepenenje mu je pokazalo i pot i kraj;
kaj lastavka v južnem poletju strpeti ne more?
Na gnezdo spomin jo nese čez morje, čez gore.«

Končno se spomni na velikanske rane, ki jih Slovincem podaja izselje- vanje:

»Pustil si plug in motiko, v zemljo se zalezal,
starec, in križ ti na grobu rjavi in poveša se;
sin tvoj zaril se je živ pod zemljo — v Ameriki

[koplje,
v rovu še zarja poljan mu mračne misli obseva,
sin njegov več ne bo jih poznal, ne sanjal o
[njih.«

Koliko nesreč se zgodi v tujini:

»Hamburk, Hamburk! kliče ji zvon...
tam ji v smrt omahnili je sin,
solze nobene bilo ni za njim,
zamerja ni za grob njegov.«

Naslednja Župančičeva knjiga je izšla šele po vojni (Mlada pota, 1920), toda v tej zbirki so po večini samo pesmi iz prejšnjih knjig. Istega leta je zagledala beli dan tudi knjiga »V zarje Vidove«, v kateri odsevajo gro- zote svetovne vojne in trpljenje slo- venskega naroda.

zapazil sliko mrtvaške glave. Par tre- nutkov sem bil preveč presenečen, da bi mogel pravilno misliti. Vedel sem, da je bila moja risba v podrobnostih čisto drugačna, čeprav je splošen oris kazal neko podobnost. Takoj sem vzel luč, sedel na drugi konec sobe in za- čel pergament natančneje preiskovati. Ko sem ga obrnil, sem na drugi strani videl svojo risbo prav tako, kot sem jo bil naredil. Moja prva misel je bila sedaj samo začudenje radi vsekakor čudne podobnosti orisa, radi nenavad- nega slučaja, ki je bil v tem, da je ne- posredno za mojo sliko hrošča, ne da bi jaz slutil, bila na drugi strani perga- menta lobanja in da je ta lobanja bila moji risbi enaka ne samo po obrisu, temveč tudi po velikosti. Ta nenava- den slučaj me je, kot sem rekel, za nekaj časa popolnoma zmešal. To je pri takih slučajih vedno tako. Duh se muči, da bi našel zvezo med vzrokom in učinkom; ker se mu to ne posreči,

zato za nekaj časa nekako ohromi. Ko sem se od svojega začudenja opomo- gel, se mi je polagoma jelo vsiljevati prepričanje, ki me je še bolj razburilo kot ta slučaj. Začel sem se jasno in določno spominjati, da takrat, ko sem risal skarabeja, ni bilo na pergamentu nobene risbe. To sem čisto natančno vedel; spomnil sem se namreč, da sem pergament najprvo obrnil na obe stra- ni, da bi poiskal čistejše mesto. Ako bi bila lobanja narisana, bi jo bil se- veda moral videti. Tu je bila v resnici skrita skrivnost, katere si nisem mogel razložiti; toda zdi se mi, da se je celo v tem zgodnjem trenutku v najbolj oddaljenih in najbolj skritih celicah mojih možgan že šibko svetlikala slutnja tiste resnice, katero je dogo- dek zadnje noči tako sijajno potrdil. Takoj sem vstal, pergament varno za- klenil in vse nadaljnje premišljevanje prepustil času, ko bom sam.

Ko si odšel in je Jupiter trdno spal,

sem začel zadevo natančneje pre- iskovati. Najprvo sem premislil, kako je pergament prišel v moje roke. Me- sto, kjer sva našla skarabeja, je bilo na bregu celine, približno miljo vzhod- no od otoka in samo malo više, kot sega voda, kadar je najvišja. Ko sem hrošča ujel, me je močno ugriznil, tako da sem ga spustil. Jupiter se je, predno je ujel žuželko, ki je odletela proti njemu, iz navajene previdnosti ogledal po kakem listu ali čem podob- nem, s čimer bi hrošča lahko držal. V tem trenutku se je njegov in tudi moj pogled ustavil na kosu pergamenta, ki sem ga takrat smatral za papir. Ležal je v pesku napol zasut; samo en vo- gel je štrlel ven. Tik pri kraju, kjer sva ga našla, sva opazila ostanke podol- govatega ladijskega čolna. Zdelo se je, da je podrtija tam že zelo dolgo ležala; komaj sva namreč ugotovila, da je ogródje čolna.

(Dalje.)

Okno v svet.

Rusi prodirajo.

Odkar so Kitajci s silo zasedli rusko železnico v Mandžuriji, vlada med obema državama največja napetost. Diplomatski odnosi so pretrgani, na obeh mejah stoje oborožene čete. Vojska sicer ni napovedana, toda že mesece se vrše pogosti spopadi med ruskimi in kitajskimi oddelki. Po zadnjih poročilih so ruske čete začele prodirati v notranjost Kitajske in zavzele že več obmejnih mest. Rusi se poslužujejo po večini konjenice, letal in topov. Pri zasedbi mesta Khaila so Kitajci zgubili 12.000 mož in mnogo orožja.

Rusko prodiranje ima namen prisiliti kitajsko vlado k pogajanju in k popuščanju v vprašanju ruske železnice. Do prave vojne že radi tega ne more priti, ker bi se Amerika, Japonska in Anglija vmešale, da preprečijo rusko zmago. Sovjetska Rusija je prešibka, da bi se postavila vsem po robu.

Češka vlada.

Odkar so se končale volitve v češkoslovaški parlament, je minulo že mesec dni, a še vedno vodi državne posle časna vlada iz volilne dobe. Predsednik republike Tomaž Masaryk je dal sicer predsedniku agrarne stran-

ke, najmočnejše skupine v parlamentu, gospodu Udržalu nalog, naj sestavi novo vlado, toda Udržal ni imel še do danes sreče. Vzroki so nastopni. Stranke, ki so sestavljale prejšnjo vladno večino, drže tudi po volitvah skupaj in hočejo skupno spet v vlado. Ker niso dovolj močne, da bi same vladale, se je Udržal moral pogajati s socialnimi demokrati, drugo skupino v parlamentu. Ti pa pravijo, da nočejo v vlado z vsemi prejšnjimi vladnimi strankami, ker bi bili socialisti tako v manjšini, in zahtevajo, naj se nekatere skupine umaknejo v opozicijo. Udržal pa ne mara zapustiti starih zaveznikov, ki se vsi drže trdno vladnih stolov. Razen tega želijo v vlado tudi nemški socialni demokratje, katere češki socialisti odločno podpirajo. Udržal pa pravi, da ne more žrtvovati nemških kršč. socialcev in agrarcev, a istočasno pustiti v vlado nemške socialiste. Zato je predlagal, naj se sestavi čista češka vlada brez Nemcev. Tu je naletel na odpor predsednika Masaryka, ki zahteva, da mora biti v vladi brezpogojno zastopana nemška manjšina. Tako se vlečejo pogajanja že tedne in tedne. Zanimivo je, da je vzrok v tem, ker hoče preveč strank v vlado in noče skoro nobena biti v opoziciji.

Kaj se sliši po svetu.

Čudno češčenje.

Pred nekaj leti je umrl slavi italijanski tenorist Caruso. Njegovi zemeljski ostanki počivajo na pokopališču v Neapolju. Truplo je balzamirano (umetno ohranjeno) in zato v dobrem stanju. Te dni kroži po časopisju vest, da se vsako tretje leto zberejo na pokopniškem grobu njegovi najbolj navdušeni čestilci. Pri tej priliki dvignejo truplo iz groba in ga preoblečejo v novo obleko, izdelano po vsakokratnem najmodernejšem kroju. Ne vemo, če ni to neokusno češčenje v resnici le žaljenje. Pustimo rajne v božjem miru!

»Umetnik« — umrl.

Kot svetovni »umetnik« v gladovanju je bil znan neki Ricardo Succo. Pred enim letom se je dal zapreti v steklen zaboj in tam notri je 65 dni prečepel brez jedi. Ta rekord pa mu je tako škodil, da ga je začelo v želodcu krvenčiti in je oni dan v bolnišnici umrl.

Električni pes čuvaj.

Neki francoski inženir je iznašel električnega psa čuvaja. Ko se tatovi približajo temu neživemu psu in pade žarek njihovih nočnih svetilk nanj, začne »pes«, lajati, skakati in grizti. Če bo treba tudi od teh pasjih čuvajev plačevati občinske doklade, še ni znano. Pri nas pa to ne pride v poštev, ker si tega predragega čuvaja najbrže nihče ne bo omisslil.

Otok v najem.

Precej morskih milj zapadno od čilenske obale se dviga iz valov Tihe-

ga oceana otok Juan Fernandez. Na tem samotnem koščku zemlje je živel sloviti Robinson Crusoe, ki ga vsi poznate iz znane Defoejeve povesti. Otok ima bujno rastlinstvo in krasno lego, a leži preveč vstran od običajnih parniških prog. Zato tudi ni nesel dobička hotelski družbi, ki je tam sezidala par turistovskih hotelov. Te dni je vlada republike Čile dala oglas v uradni list, da daje otok za nizko ceno v najem.

Obrambno orožje.

V Ameriki je kot »vzgojitelj« lepih mladih plesalk najbolj znan Florenc Ziegfield. Ta gospod preskrbuje lepe plesalke za vse ameriške in pariške odre. Dostikrat se mu je pa že pripetilo, da mu je katera izmed tako zvanih »girl« popihala z lahkoživcem ravno, ko jo je za oder do dobra pripravil. Da se izogne v bodoče takim nevarnostim, je ukazal, da morajo v bodoče vse njegove gojenke nositi poročne prstane, da se jim častilci ne približajo tako pogosto.

Cvetoča obrt.

V vzhodnih deželah je že od nekaj precej nesel poklic pouličnega pisarja. To so malce več kot drugi meščani, ti izobraženi zakotni pisarji, ki svojo mizico s pisalnim orodjem postavijo kar ob kraj ulice ter čakajo, da pride k njim po pomoč pisanja nevesč trgovci ali zaljubljena devojka. Odkar je turški Kemal vpeljal naše črke, je število teh javnih zakotnih pisarjev še poskočilo, ker se Turki še v svoji pisavi ne spoznajo, kamoli v latinici. Pa

tudi za časom so šli javni pisarji. Nič čudnega ni več, če zaslišiš v kaki stranski turški ulici, kako tak zakotni pisar šklepeta na — pisalni stroj.

Pozdrav z neba.

V srbski vasi Zaječaru so obhajali ženitnino. Svatovski sprevoz je ravno v cerkev krenil, kar prižvižga nekaj izpod neba in trešči na voz med svate. Bil je žareč meteor (nebni kamen), ki je imel kakih 40 cm v premeru. Dve ženski sta bili močno ranjeni.

Ukradeno srce.

V kraljevi grobnici v westminsterški opatiji v Londonu so neznanci ukradli iz groba — srce škotskega kralja Roberta Bruceja. Kaj bodo počeli z njim, se ne ve. Policija je mnenja, da so to storili škotski monarhisti, ki hočejo kraljevo srce pokopati na Škotskem. — Škotski kralj Robert Bruce je bil kronan l. 1306. Angleški kralj Edvard I. ga je pa pregnal s prestola.

Naravni vodometi.

Eden najbolj zanimivih čudežev, ki nam jih kaže mati narava, so vroči vrelci ali gejzirji. Ognjeniki bruhajo na dan žarečo lavo, gejzirji pa vrelo vodo in paro. Največ gejzirjev je na ognjeniških tleh na Novem Zelandu, na otoku Islandu in v Yellowstone-parku v Združenih državah. Samo v tem narodnem parku je preko 4000 vročih vrelcev in gejzirjev. Ker je v vodi raztopljenega precej apnenca, zato se stvori ob robu odprtine, nekakega navpičnega rova, ograja iz strjenega apnenca. Iz žrela bruhne v točnih presledkih visok stolp vrele vode. V Yellowstone-parku je gejzir, kateremu pravijo »minutni mož«, ker bruhne točno vsako minuto kakih 10 metrov visok vodni stolp navzgor. Potniki si ogledajo lahko to naravno čudo prav od blizu, ker voda pade nazaj ter se ne razprši na okrog. So pa tudi taki vodni vulkani, ki imajo do 100 metrov v premeru. Potem si lahko mislite kolikšno množino vode vržejo v zrak.

Predno bruhne ven vrela voda, se čuje podzemno bobnenje. Bruhanje vode pa si razlagajo zemljelovci na tak način: v rovu je steber vode, v spodnjih plasteh se voda tako razgreje, da se spremeni v pare, vsled svoje napetosti potisnejo te pare zgornjo plast vode ven. Vodni curek se zunaj ohladi in ko pade nazaj v kotel, traja zopet nekaj časa, da se voda od spodaj spet spremeni v pare ter vnovič povzroči izbruh.

Trgovina s sužnji.

Na zadnjem zboru Društva narodov je bilo sklenjeno, naj gre posebna komisija v Liberijo, državo na zapadni obali Afrike proučevati položaj — sužnjev. Ta komisija je ugotovila, da sta še v 19 državah suženjstvo in trgovina s sužnji postavno dovoljena. Te dežele leže večinoma v Afriki, na arabskem polotoku, na Kitajskem in celo v Abesiniji, ki je celo članica Društva narodov. V zadnjih letih je bilo prodanih in kupljenih nad 1 milijon ljudi! Več kot 5 milijonov ljudi

pa še živi po naštetih pokrajinah v suženjstvu. Neverjetno je za naše čase!

Po arabskih krajih je trgovina s sužnji nekaj tako samo ob sebi umevna, da je v vsaki vasi že določen trg, kjer se prodaja stalno vrši. Tu gre živo človeško meso za denar.

Nesrečne žrtve gonijo arabski trgovci po cele tedne skozi vroči pušavski pesek. Kdor ne more naprej, ga brez usmiljenja prepuste v puščavi šakalom in hijenam. Par dni pred semnjem začno sužnje krmiti z mastjo, da se odebele. Tudi zunaj po telesu jih namažejo z maščobo, da se telo lepo blešči. Predno začno nesrečne črnce prodajati, opravijo brezsrčni trgovci molitve k Alahu za dobro kupčijo. Nato pa začne tako glasno tuljenje in vreščanje pri hvalisanju žive, na prodaj razstavljenе robe, da

drug drugega prevpijejo. Cena sužnjem se vrti okoli 2000 lir. Pred meseci so pa prodali lepo, 17 letno, deško deklico za 4000 lir. Kot prodajalci opija tako imajo tudi trgovci s sužnji svoj poseben način pri lovu. Njih ogleduhi se naselijo navadno v vasi, kjer skušajo en del domačinov izigrati proti drugim. Ko se sovražni stranki spoprimeta, se trgovci vmešajo v borbo v imenu kake evropske velesile pokroviteljice tistega ozemlja, da vpostavijo red. Večino domačinov odpeljejo v »zapora«, v resnici pa v sužnost. Še drugi način je ta: arabski trgovci hodijo kot muslimanski duhovniki od vasi do vasi, vabeč domačine na božjo pot v Meko, mohamedansko svetišče. Namesto v Meko jih pa odpeljejo na suženjske trge v severnoafriške gore ali v pristanišča ob Rdečem morju.

Kaj nam z dežele pišejo?

Iz Gor.

Tolmin. — (Stalni učitelji. — Promocija. — Sneg.) — Poročali smo že, kateri učitelji so napravili pismeni izpit za stalne učitelje. Prestali so tudi ustnega, in sicer: Filli Andrejina, Močnik Herta, Rutar Ljudmila, Rutar Štefka, Rutar Mirko, Gabršček Ludovik iz Volč in Rutar Anica iz Čadrga. — Pretekli teden je promoviral na univerzi v Trstu g. Pepi Janež za doktorja trgovinskih ved. Mlademu doktorju iskreno čestitamo! — Naše gore je že vse pobelil sneg. Tako lepe so, ko se zablestijo v jesenskem solncu, da se v marsikomu vzbudi želja povzpeti se do njih. Posebno smučarji jih z veseljem občudujejo in delajo vse mogoče načrte, kam jo bodo mahnili.

Drežnica. — 18. t. m. je umrl gosp. Franc Kutin iz Koseča. Pred 9 meseci je prestal hudo operacijo na želodcu. Ko se je vrnil domov, je bil precej zdrav, pred 14 dnevi pa ga je zopet bolezen vrgla na posteljo, kjer je v strašnih bolečinah dvakrat previden s sv. sakramenti v Gospodu zaspal. Pokojni je bil vzoren krščanski mož in skrben oče šestih značajnih sinov; bil je dolgo let za podžupana in občinskega svetovalca, — in ključar naše duhovnije. Žalujemo vdovo in sinove naj tolaži zavest, da vživa njih oče blaženi mir pri nebeškemu očetu.

Kozaršče. — Tudi naša vas dobro napreduje. V kratkem dobimo električno luč. Ponosni smo na naše Mengore, ki se vzdigujejo ravno nad našo vasjo. Radost nam poigrava v srcih, ko nam naznanja z Mengor mali zvon jutro ali kliče opoldne in zvečer: pozdravite Marijo! Komaj čakamo, da pridejo novi zvonovi, da bo mengorska božja pot popolna.

Nepričakovano nas je zapustila Jožefa Bratuž, dobra družinska mati, ter šla po plačilo k večnemu Bogu. Blaga Jožefa, počivaj v miru!

Dolje. — O nas se še ni nič bralo v listih. Pa vendar ima naša vas z 42 hišami svojo električno razsvetljavo.

V kratkem bo dovršen vodovod. Pri njem so zaposleni domačini in par Vipavcev. — Vse to nam dela čast, le ti isti ponočnjaki ne, ki jih v kratkem za ušesa potegnemo.

Gor. Tribuša. — Tribušani smo imeli vedno lepo petje v cerkvi. Odkar je pa odstopil pevovodja Pavel Podgornik, ni več vse v redu. — Za našim kuratom še vedno žalujemo. Tudi Marijina družba od tistega časa ne napreduje več prav.

Podlanišče pri Cerknem. — Pred par dnevi se je za vedno poslovila od nas Neža Makučeva, roj. Bevk. Prerazna smrt je bila žalostna vest za vso vas in hud udarec za soproga, še hujši pa za sirota, 18 mesecev staro deklico in komaj 4 dni starega sinčka. Kako je bila rajnka priljubljena, je pokazal njen pogreb. — Štiri leta so pretekla, odkar smo ustanovili mlekarino. Denar, katerega smo potrošili, se nam dobro obrestuje. — Letina je bila letos dobra, da že dolgo ne kaj takega. Posebno lepo je obrodil krompir, zato vabimo kupce, da pridejo, ker bodo dobili lepo blago po primerini ceni.

Livek. — (Ovce brez črednika.) — Po smrti č. g. Pavla Jelovčana nimamo redne službe božje. Hočimo v Kobarid ali pa v Topolovo Tarčmun. Stari ljudje in otroci morajo biti doma, ker je na vse kraje dolga in težavna pot. Najbolj se pogreša krščanski pouk v šoli, ker mladina rada pozabi še kar se je naučila. Nekateri gospodje (mehači) so bili močno užaljeni na zadnji dopis iz Livka. Resnica v oči kolje.

Črni vrh nad Idrijo. — Radi dolgo trajnega in neprestanega deževja in snega ni bilo letošnjo jesen mogoče spraviti domov zadosti stelje; zato bo trpela pozimi živina in spomladi ne bo gnoja.

Semenj na Martinovo nedeljo je bil bolj klavern. Ako bi se ne bili v par gostilnah fantje nekaj sprli, bi skoraj ne bili vedeli, da je sv. Martina semenj.

Kakor zadnja leta tako je bilo tudi letos pokopališče ob vseh svetih kljub skrajno slabemu vremenu zelo lepo okrašeno. Škoda, da radi slabega vremena niso mogle goreti sveče. Kaže se v zadnjih letih velik napredek od nekdanjih časov, ko so bili le redki grobovi okrašeni. Tudi več lepih spomenikov je bilo postavljenih v zadnjih letih. Treba je pa omeniti, da so na nekaterih spomenikih neprimerni in nepravilni napisi.

Novaki. — (Po plačilo...) — 12. t. m. so padale težke grude zemlje na krsto vzglednega moža, trgovca in gostilničarja Mihaela Bizjaka. Rajnik je bil neugnan društven delavec, ustanovnik mlekarske zadrage, obč. zastopnik in dolgo let cerkveni ključar. Njemu večni mir, ostale naj tolaži Bog!

Žabče. — Tudi mi imamo letino boljše od lanske. Ker smo s pridelkom zadovoljni, bi radi tudi v miru kaj brali. Toda kako, ko nam pa Novi list prinesejo šele v ponedeljek. Prej smo ga dobivali že v soboto. Naj bi poštni urad ali pismonoša zopet tako uredili.

Logje. — (Pridni smo pa, pridni...) — Pred kratkim smo brali, da smo zelo pridni. Res, poti so tako tlakovane, da si lahko nogo zlošiš. Kanalizacije po najnovešem sistemu s pomijami in gnojnicami čez pot. Kolovoze smo zožili, ker upamo na letala. Po občinskem zemljišču je trnja toliko, da bi robidnice kar z okna lahko trgal. Nekoč smo mislili, da bi bilo dobro obč. gozd prodati in izkopiček uporabiti za vodovod. Neke brihtne glave, ki imajo modrosti za eno stran več ko knjige, so to prepredile. Prihodnjič se bomo kaj pomenili o mlekarini in o mostu čez Nadižo.

S Pivke.

Postojna. — Predzadnjo nedeljo je izbruhnil v seniku g. Štefina pri Kozarju ogenj. Prihiteli so postojnski gasilci, a motor pri brizgalni je odpoval. Škoda je le deloma krita z zavarovalnino. Sumijo, da je zažgal kak zlobnež. — Odkar se naš priljudni g. kaplan trudi, imamo prav lepo petje. Plačila nima drugega razen tistega od Boga. Za to naj se pa še pevci ter pevke bolj združijo. — Preteklo soboto sta stopila v zakon g. Miškolj in gdčna Malka Čukova, vrla pevka. Bog ju živi!

Hrašče pri Postojni. — (Stara korenina). — Korenjak da malo takih je stric Kristanov. Star je 97 let, pa jo še sam maha peš v Postojno eno uro daleč. Naš mlajši rod pa ne bo učakal te starosti. Vsako leto pokopljemo v naši vasi gotovo enega fanta ali deklo v najlepših letih. Jetikal Ljudje se vprašujejo: Kaj je v teh Hraščah? Morda bo boljše, ko dobimo vodo iz novega vodovoda iz Stranj. Ali je kak drug vzrok?

Ostrožno brdo. — Tudi pri nas je bila letina boljše od lanske. Jabolka smo še dosti drago prodali ter tako dosti lukenj zamašili, češplje pa niso imele cene. Živeža smo tudi pridelali.

Sena pa ni. — Za naše nove zvonove smo že v avgustu vence pletli. Pa so najbrže šli zvonovi dalje kot v Rim.

Šmihel. — (Počas si poma-gamo.) — Naša vas si od zadnjega požara sredi poletja še ni opomogla. Nekateri mislijo odložiti zidanje na pomlad. — Z letino smo še precej zadovoljni. Nekaj smo zaslužili z gradnjo vodovoda, ki bo preskrboval Postojno z nanoško studenčnico. Zdaj v dežju pa delo počiva in je torej kljub mokrim vremenom suša v naših žepih. — Morda mi doraščajoča dekleta ne bodo zamerila, če v njih pohvalo povem, da ne sledijo starim vihravkam. Prav tako!

Iz idrijskega kotla in okolice.

Sv. Cecilija. — Cerkveni pevski zbor je tudi letos proslavil praznik svoje zaščitnice s peto sv. mašo. Lepo bi bilo, da bi se te maše udeleževali tudi godci. — Zelo pa pogrešamo priljubljenih cecilijanskih koncertov.

Osebna vest. — Odlični cerkveni baritonist g. Karl Medvedič je odšel v Monakovo, kjer se bo posvetil kinoigralstvu. Vzornemu tovarišu želimo obilo uspehov.

Krojni tečaj. — G. E. Krapež iz Vipave je zaključil 5-tedenski krojni tečaj, ki se ga je udeleževalo 31 krojačev in šivilj. Vsi udeleženci so z uspehom toplo zadovoljni in se mu pristrčno zahvaljujejo. — Udeleženci.

Popravek. — Pri zadnjem poročilu o gasilcih je tiskarski škrat malo ponagajal. Društvena zastava je stala 1600 in ne 140 kron, kot je bilo sporočeno. (Zastava je dragoceno in krasno delo.)

Klavnica. — To vprašanje se v Idriji rešuje že skoro 20 let. Bili so različni sklepi, nasveti in načrti, toda vedno je ostalo vse le na papirju. Medtem je pa klavnica radi razpadanja, majhnih prostorov in brez vseh modernih naprav res postala nezmožna zadostiti vedno večjemu obratu. Zato se zopet oživlja misel na novo poslopje, ki naj bi se zgradilo na posestvu gč. Likarjeve. Če bodo pogajanja uspela in druge zapreke odstranjene, upamo, da bo Idrija končno le prišla do primerne klavnice.

Ledine. — (Šola šoli.) — V ledinski šoli je neka družba začela z večernimi plesi. Čudno se nam zdi, kje in kako dobijo ti ljudje potrebno dovoljenje, prvič za ples sploh, drugič pa še v šolskih prostorih? Svetujemo gg. plesalcem in gospodičnam plesalkam, naj si dobijo godca s harmoniko in naj ga plačajo, saj za prostor v šoli najbrž ne plačajo veliko. — Kmet-ska roka.

Vojsko. — (Naša vrsta.) — V zadnji številki smo čitali, da so Zavračani dobili zvonove. Sedaj je v naši dekaniji že 40 zvonov, toda mi imamo le enega in še ta je ubit. Skrbimo, da bo tudi naša cerkev dobila čimprej božje klicarje, ker smo že itak zadnji.

Razpotje. — (Cesta.) — Delo pri cesti iz Marofa proti Ledinam bodo sedaj radi zime ustavili.

Pečnik. — (Smrt.) — Dne 18. t. m. je umrl najstarejši mož v vasi, Filipič Janez, posestnik. Bil je delaven, vešč in zgleden gospodar.

Iz goriške okolice.

Vrtojba. — Poročil se je g. Pavel Gorkič, čebelarški mojster, uslužben pri Žnideršiču v Il. Bistrici z gčno. Danico Faganelovo. Iskrene čestitke!

Podgora. — (V slovo.) — Na Martinovo se je od nas poslovila vrla mladenka in cerkvena pevka Marija Čekuta (Brajdot). Vsi podgorski fantje in dekleta so se s težkim srcem poslovili od zveste tovarišice.

Sovodnje. — (Vikarjeva bolezen. — Brez zvonjenja.) — Dne 17. t. m. smo praznovali sv. Martina. Ob tej priliki je blagoslovil velečastiti gosp. monsignor Berlot novo cerkveno zastavo. Č. g. župnik Zamar iz Bilj je daroval sv. mašo. Obema se iskreno zahvaljujemo. Vznemirila nas je ta dan vest o bolezni našega častitega g. vikarja. Pogrešali smo ga močno ob tej slovesnosti. Naj ljubi Bog usliši vroče želje vernikov in mu vrne zdravje! Ne bi radi kazali svoje slabe strani, pa nas k temu sili potreba. Smo namreč brez cerkovnika, zato tudi brez zvonjenja. Č. g. vikar je pozval može, naj se domenijo radi te službe; odzval se ni nihče. Se bo v prihodnje?

S Krasa.

Tomaj. — (Žetev in setev pa naše poti.) — Z letino smo hvala Bogu zadovoljni. Morda je ravno lanske zima kaj koristila, ker je večino škodljivcev uničila. V Tomajščini smo posejali več pšenice kot lani. Sejali smo s stroji. — Po naših poljskih in gozdnih poteh moraš hoditi s svečo ali pa s sežansko elektriko. Občinski može, zganite se, ali pa nam pripravite kaj oslov, da bomo na njih tovarili ko naši predniki.

Sesljan. — (Obnovljena cerkev.) — Preteklo nedeljo se je vršila v Sesljanu slovesna posvetitev obnovljene cerkve sv. Jožefa, ki je bila porušena ob času svetovne vojne. Cerkev je skoraj popolnoma nova, lepša in tudi večja od prejšnje. Razen vaščanov in okoličanov so se slavnosti udeležili tudi predstavniki krajevne politične oblasti in predstavniki obnoveitvenega urada. — Nabrežinska godba, ki je bila tudi prisotna, je slovesnost, — ki nam bo ostala v najlepšem spominu, — s svojimi zvoki lepo zaključila.

Volčji grad. — V soboto 23. t. m. sta se poročila g. Viktor Lozej iz Ivanjega grada in gospodična Roza Kosmina. Mlademu paru čestitamo!

Bazovica. — (Fantovski boj kot in drugo.) — Že lep čas ni bilo glasu od nas. Ko je »Novi list« malo pograjal trebenske fante, da izkazuje svojo izobrazbo po Bazovici, so se ti ujezili in začeli bojkotirati bazovski plese. Da bi jih le vsi posnemali! — Naša fara je še vedno brez župnika. Katinarski gospod prihaja k nam. Včasih ima tudi popoldanski

blagoslov. Hvale vredno je, da ga po tem naši obrtniki odpeljejo včasih domov. Žalostno pa je, da je malo faranov v cerkvi. Iz sosednih Padrič in Gropade sploh ni nikogar. Naš pevski zbor je precej znan. Le škoda, da niso tudi pevci pri vajah tako točni kot pevke. — Električne razsvetljave še danes nimamo. Tudi glavno cesto so dejali, da bodo asfaltirali. No, pa je tržaška občina le obljubila...

Pleševica pri Povirju. — Odkar izhajajo slovenski časniki menda še ni bilo dopisa o naši republiki, ki šteje z vsemi bajtami vred le kakih 15 hiš. števil. — Plešivska republika leži med Merčami in Povirjem v prijetni dolinici obdani okrog in okrog z nevisokim hribovjem. Zgodovina naše vasi ni znana, kakor tudi ne, kdaj so se tu naselili prvotni prebivalci. Tudi ne vemo, če se je tod mudi slavn kranjski zgodovinar Valvazor, pač pa so videli naši predniki pred kakimi petdesetimi leti čuden prizor na nebu ravno nad Plešivco. Visoko v ozračju je plaval ogromen balon ter se spuščal vedno nižje proti zemlji. Ko je prišel k tlom, je zlezal iz njega mlad osliček in bradati možicelj, oba nepoškodovana. Možicelj je naložil balon osličku na hrbet in vrezala sta jo nazaj proti Trstu! Takega obiska nismo od takrat Plešivčani več imeli. Zgodi se, da pride kdaj v našo vasico kak potepuh, ki se izdaja za desetega brata, kakor je bil pred časom v Orleku, pa mi ga kmalu odpravimo. — Ker nimamo v naši vasi nobenega razvedrila, jo včasih mahnemo v merčanski hotel k Janezu Godčevemu, ki zna marsikaj povedati iz svojega lovskega življenja.

Iz Brd.

Biljana. — (Sosed opominja.) — Dolgo smo molčali. Vinogradnike skrbi pičlo povpraševanje po vinu. Tudi cena je nizka. No, pa vendar bi lahko po dobri letini izvečine vsi naročili naše branje, ne pa si hodili izposojat k sosedu. 15 lir že lahko utripite. — Pred kratkim so odšla štiri dekleta v Ameriko. Bog jim daj srečo!

18. t. m. smo pokopali priljubljene-ga starčka Jožefa Šuligoja. Blag mu spomin! Še majhen opomin! Tistim razgrajčem, ki ponoči ne dajo miru, svetujemo, naj se spametujejo.

Vedrijan. — 27. t. m. je umrl 72 letni Jožef Samec. Bil je spoštovan mož. Pošteno je vzgojil 8 otrok. Eden je padel v vojni; drugi pa je umrl doma kot invalid.

Mešana. — Zadnjo nedeljo oktobra smo imeli celodnevno češčenje. Večerna procesija je bila nad vse veličastna; zlasti pri »Bukalcu« je vse žarelo v lučah. — Z letino smo letos prav zadovoljni. Bog daj tudi drugo leto tako.

Gor. Cerovo. — 23. t. m. sta se poročila g. Josip Persolja in gčna. Marcelina Skokova. Oba sta bila vneti društvena delavca in pevca. Zato sta tudi bila deležna podoknic in toplih pozdravov.

Iz Vipavske doline.

Dornberg. — (Oj, zbogom le-
dih stan...) — Od ta »ledih« stanu
so se poslovili prošlo soboto Ignacij
Pavlica s Fanico Peliconovo in Lojze
Vodopivec s Fanko Šinigojevo. Oba
ženina sta dobra cerkvena pevca, bila
sta tudi odbornika bivšega prosvetne-
ga društva; tudi obe nevesti sta prid-
no sodelovali v društvu v raznih od-
sekih. Poročil se je tudi Rudolf Mo-
zetič z Jožefo Budihnovno. Vsem obilo
sreče v novem stanu!

Batuje. — (Nesreča.) — 7. t. m.
sta se v Muličevi železarni nevarno
ponesrečila mladenič Fr. Vodopivec z
Vrha in pa Rafael Vetrih iz Batuj.
Oba je ranil kos brusa, ki je odletel z
vso silo v ponesrečenca. Vodopivca so
odpeljali v goriško bolnišnico, Vetrih
pa je v domači oskrbi. Da bi kmalu
ozdravela. — Vinca tudi letos ni prav
obilo, je pa tako, da je Jože Zanutov
dejal: »Lani sem ga lahko en liter, le-
tos me pa zmaga«.

Sanabor. — Zadnje čase se je naša
mladina čudno spremenila. Pleše
kar po skednjih. Plešejo tudi fantje
sami; zadnjič se jih je usmilila priletna
mamica, ki je zaprla hišo in se šla z
njimi vrtet.

Vel. Žablje. — (Zenitve.) — (Opo-
min.) — Ker je zadnjič g. urednik
Žabeljce okregal, da neradi primemo
za pero, pa danes dajmo! Pred krat-
kim smo imeli v vasi kar tri poroke.
Valerija Trohova je stopila pred ol-
tar s posestnikom Alojzijem Jejčičem
iz Vel. Žabelj, Amalija Jejčičeva je
obljubila zvestobo Jošku Kobalu s
Planine, Zorka Miheljeva se je pa zve-
zala z Izidorjem Reharjem iz Sp. Bra-
nice. Vsem kličemo: na mnoga leta!
— Pred dnevi je šla po večno plačilo
Franciška Reharjeva v častitljivi sta-
rosti 90 let. — Od časa do časa kroži
jo med dekleti in fanti brezimna pi-
sma. Tistemu, ki se zabava s temi ne-
umestnimi šalami, smo že na sledu.

Col. — Pri nas ni vse prav lepo. No-
čemo tarnati, povemo pa le, da smo
ob postranski zaslužek s prevažanjem
lesu v Ajdovščino. Tovorni avtomo-
bili so nam ga prevzeli. Ker ni sena,
pojde marsikatero živinčce iz hleva.
Vendar se nas pa ni še prišla izse-
ljeniška bolezen. — Po dolgem času
se nam obetajo novi zvonovi. Komaj
čakamo, kdaj nam zapojejo.

Za umnega gospodarja.

Gospodarski koledar za december.

Od 10. do 18. decembra plačaj zadnji, to je
šesti obrok davkov. Imej shranjene vse papir-
je, kot naznanila in potrdila.

V hiši: ponekod, posebno po Gorah, kjer
brije zunaj hud mraz, nimajo lepe navade, da
bi tudi v zimskem času dovolj prezračili sta-
novanja. Zato pa tam sušica ali jetika neusmi-
ljeno kosi. Domača gospodinja imej skrb, da
vsako jutro vse stanovanje dobro prezračiš. V
stanovanju ne sme biti tak zrak, da človeka
kar nazaj pahne, če pogleda skozi vrata. To

**Vse spoštuje žene zveste,
deklice in pa neveste,
več pa bodo še veljale,
ako vedno kupovale,
bodo naše „PEKATETE“
ki zavite so v pakete.**

»NOVI LIST« V L. 1930.

Zadnji številki smo priložili enemu
delu naročnikov poštne položnice, da-
našnji številki drugemu delu, prihod-
njič priložimo ostalim. Položnice naj
služijo za nakazilo naročnine za pri-
hodnje leto. — Naročnina znaša:

1. za Italijo:

za celo leto 15.— lir
za pol leta 8.— lir
za četrt leta 4.50 lir

2. za inozemstvo:

za celo leto 30.— lir
za pol leta 15.— lir

Vsak naročnik naj pošlje tudi 30
stotink za časnikarski kolek.

Kdor priloži naročnini še eno liro,
bo dobil na dom poštne prosto NO-
VO PRATIKO ZA LETO 1930.

Pošljite naročnino takoj, da boste
list dobivali v redu tudi naprej. Na
eni položnici lahko pošljete naročni-
no tudi za več njih, a morate na drugi
strani navesti imena.

Uprava »Novega lista«
Gorica, via Mameli 5.

Popravek uprave.

V zadnji osmrtnici nam je tiskarski škrat
spremenil ime Žvab v Žval. Bravci so menda
že sami popravili to napako.

Listnica uredništva.

»Prošnja 1000«: Ostane Vam možnost mi-
lestne prošnje na kralja, ki jo napravite po
občini. Poskusite tudi pri društvu vojnih inva-
lidov v Trstu. Lahko se obrnete spet na Con-
gregazione carità. Žalibog Vam mi ne moremo
preskrbeti dela.

Vprašanje glede uši in črvov na endiviji:
Citajte tozadevni članek v »Novem listu« šte-
vilka 17!

Darovi.

Za Sirolišče: P. n. g. Valentin Rudolf 126 L;
N. N. 50 L; č. g. Ivan Seljak, Stržišče 10 L;
tiskarna L. Lukežič 665 L; preč. g. župnik Mi-
hael Kragelj 20 L; v spomin blagopokojnega
Antona Malničarja daruje sestra Jožefa 65 L. —
Hvala vsem Solkanem, ki so nam darovali
poljskih pridelkov! — Bog povrni vsem obilo!

velja seveda tudi za ostalo deželo.

V shrambi: pazi na pridelke, predvsem ne
dovoli mišim, da se debelijo na račun tvoje s
trudom pridelane koruze. Drži dobro mačko in
če ta ne zaleže, zastrupi miši s cinkovim fos-
forjem. Preglej krompir, da ne bo gnil. Letos
je bilo sicer precej tega božjega daru, a ne
toliko, da bi lahko tudi gnil. Večkrat ga pre-
beri in že sedaj odloči tistega, ki bo za seme.
Nadzoruj večkrat tudi druge pridelke.

V kleti je moralo vino že davno prekipeti in
sedaj bi moralo biti že čisto. Zato ga bo treba

kmalu pretočiti, to je ločiti vino od drozja. Pa-
zi, da imaš sode vedno polne, če pa niso, do-
bro zažveplaj v sodu prostor nad vinom. Preiz-
kušaj tudi vino na njega stanovitnost, posebno
da ne spreminja barve na zraku in da ne po-
rjavi. Takemu vinu je treba dodati metabi-
sulfita.

V hlevu: če marsikje širom dežele se vidi
živina na paši. Pazi, da ne paseš živine po tra-
vi, s slano pokriti, zakaj živino lahko napade
napenjanje. Boljše je bolezen preprečiti, kot
jo zdraviti. Ker je živina v splošnem navezana
le na suho seno in tudi malovredno slamo,
privošči živini nekoliko krmilne pese, ki bo ži-
vini tako dobro teknila kot tebi sveže jabolko.
Si poskrbel spomladi za dovolj krmilne pese?
Če nisi, glej, da je boš vsaj drugo pomlad do-
volj zasadil. Ali boš napravil rezanico? Popar-
jeno in malo z otrobi zabeljeno rezanico ti ži-
val prav dobro plača.

Pazi na čistost v hlevu in prečitaj še enkrat,
kar sem ti povedal za mesec november (št. 32).

V krasnem mestu Mariboru v Jugo-
slaviji išče trgovina na debelo, ki je po
celi Sloveniji zelo dobro vpeljana,

trgovskega druga

z okoli 150.000 do 200.000 lir. Ni treba
da razume stroko; z lahkoto bo sam
vodil vso trgovino. Dosedanji lastnik
bo samo potoval. — Pisma na upravo:
»Pošten in razumljiv«.

30 lir na dan
prav z lahkoto zasluži 14 letna
deklica s pletilnim strojem
„DUBIED“

S tem strojem lahko pleteš obleke, maje, hlače,
nogavice i. t. d. Glavno zastopstvo

ELIJA ČUK, Gorica, Piazza Cavour št. 9.

Tu dobiš tudi najboljše vrste šivalnih strojev,
dvokoles in vse tozadevne potreščine.

Lastna mehanična delavnica, Via Duomo št. 11.
Brezplačen pouk v pletenju in vezenju.

Dott. GIUS. COMEL

specialist za bolezni v
ušesih, nosu in grlu,

bivši operator na univ. klinikah prof. Neu-
mann-a in Hajek-a na Dunaju in asistent
prof. Brunetti v oddelku za nosne in ušesne
bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah.
Sprejema od 9-11. predp. in od 3-4. pop.
Gorica, Via Garibaldi 11 (prej Teatro)

RUDOLF JURMAN GORICA

VIA DIETRO IL CASTELLO N.ro 23

Tovarna orgel.

Izdeluje nove orgle ter izvršuje točno
in natančno vsakovrstna popravila
po najbolj ugodnih cenah. Izdeluje
po naročilu nove igralnice in sapnice.

V vrtu: zadnji čas bo, da spraviš v klet solato endivijo in zeleno (ščno). Skopaj tudi rdeči radič in vlož ga med pesek v kleti; po lagoma ga boš potem stavil na gnoj in silil. Peteršilj lahko pustiš v vrtu, a pokrij ga z vejami ali koruzno slamo. V solčnih legah bo do sedaj sadili zgodnji grah. V ostalem pa naj bo vrt pognojen in prekopan, da bo pripravljen za pomladansko sajenje.

V sadovnjaku: ali si že posadil mlada drevesca? Sadi jeseni, spomladi boš imel obilo drugega dela in jeseni zasajena drevesca se bodo čez zimo v zemlji že utrdila in začela spomladi živo poganjati. V ostalem očisti drevesa vseh suhih in nalomljenih vej, rane zamaži z voskom. Ali si nalepil lepilne pasove? Če jih še nisi, naredi to takoj! Nabavi si anti-parasit za škropljenje! Tudi sedaj že lahko škropiš z antiparasitom.

Na njivi: pazi, da ti hudi mraz ne stisne zelja in repe, ki je še na njivah. Zato spravi vse pravočasno na varno. Ali si že posejal pšenico? Za setev je sicer že pozno, a ne povsod. Ali si pognojil pšenici s čilskim solitrom že sedaj v jeseni? V notranjosti države so dosegli zelo visoke pridelke, ker so gnojili v jeseni in v zimskem času s čilskim solitrom ali apnenim nitratom.

Na senožeti: vzemi v roke kramp in železne grablje ter očisti senožet trnja in mahu, potem pa senožet dobro pognoji s Thomasevo žlindro. Skrajni čas je.

V vinogradu prečisti trte, da boš imel pri prvem obrezovanju manj dela. Vinograd nato ekopaj in pognoji.

Trg kmečkih pridelkov.

TRST, 26. novembra:

Jabolka domača z Brkinov 140 do 150, karnadke iz Jugoslavije in Tirolskega 200 do 300, drobnejša 140 do 200.

Hruške maslenke iz Istre 280, slabše vrste od 180 naprej; z Brkinov je malo dovoza, cca na 100 do 120.

Kostanj maron 160, drugi 90 do 110.

Krompir domač 50, madjarski 38 do 40.

Vrzote 35 do 40, karfijola domača 160, iz Barija 120 (košarice brutto per netto). Čebula domača 40 do 45, iz Chiozze 50.

Drva 16 do 18.

GORICA, 27. novembra:

Grozdje belo 280 do 300, črno 200 do 230.

Jabolka (samo iz Jugoslavije) po 120 do 250. Jugoslovansko blago je v splošnem zelo lepo in skrbno brano, ne tako poškodovano kot iz Brkinov in Reške doline.

Hruške za kuhanje (peturalke) 100 do 130, druge do 300.

Kostanj maron 115 do 130, drugi 50 do 80.

Krompir 40 do 45.

Zelenjad: solata endivija 60, špinača 60, radič zelen 50, radič rdeč 200 do 240, repa 12, kapusne glave 40 do 50, karfijola 100, vrzote 20.

Opomba: V Gorico in v Trst prihajajo kapusne glave iz Jugoslavije, kjer je cena na kmetih 20 do 30 par za kg, kar odgovarja našim 7 do 10 stotinkam na kg. Z goriškega trga gre skoraj vsa zelenjava v Trst, v inozemstvo gre iz naših krajev le kostanj. Tudi rdeč radič gre le v Trst, v inozemstvo še ne, dokler ne bo sneg pokrival inozemskih, pravilno srednjeevropskih vrtov.

Zmrznjene oljke.

Neki naročnik iz Kopršine vprašuje: kaj naj napravimo z zmrznjenimi oljkami? Nekateri odžagajo debela tik zemlje, drugi jih odsekajo do ko-

renin, tretji pa jih puste tako in čaka jo, kaj bi storili. Kaj naj naredimo?

Odgovor: Kdor je odžagal posušena debela tik zemlje in vrhu tega zamazal rano s cepilnim ali drugim ohranjujočim voskom, je dobro storil.

Kdor izseče deblo v korenine in želi, da bi se iz teh razvil oljčni poganjek, ki naj da pozneje oljčno drevo, naj tudi zamaže rane z voskom, da se štor in korenine ne izsuše.

Kdor pušča drevo na miru in čaka, naj ne misli, da bo drugo leto ozelela oljka, ki letos ni.

Najbolje pa stori tisti, ki zasadi mnogo novih, mladih oljk, katerih ni ravno težko dobiti. Dobe se tudi prav žlahtne vrste oljk. Najbolje bo, da si že sedaj nabavite oljčnih drevesc in jih jeseni vsadite. Le tako pridete

kmalu do pridelka, zakaj oljčni poganjki iz korenin bodo rodili komaj čez dolga leta. Za razne nasvete lahko povprašate pri Kmetijskem uradu (Cattedra ambulante d'agricoltura).

Plitve in globoke oči pri krompirju.

Pri eni in isti vrsti krompirja se dobe večkrat posamezni gomolji, ki imajo plitve, drugi pa globoke oči. Neenakost v globokosti oči pomeni, da se vrsta krompirja spreminja, da krompir postaja drugovrsten.

Krompir s plitvimi očmi je navadno bolj zgođen kot z globokimi. Tudi opravilo z gladkim krompirjem, to je s takim, ki ima plitve oči, je mnogo lažje in pri lupljenju ali strganju gre mnogo manj v odpadke (olupke, ostrške).

ZAHVALA

g. Avgustu Ravniku ter njegovemu zastopniku g. Dom. Huberju v Bovcu za darilo, ki miga je poklonila zavalnica „L'UNION“ v Gorici, via Barzellini št. 2. za mojo pogorelo pristavo. Pravice do odškodnine nisem imel.

Peter Furlan, — Čezsoča 66.

IVAN KACIN - Gorica Piazza Tommaseo 29.

**Tovarna orgel,
harmonijev in glasovirjev.**

Najstarejša in najbolj zanesljiva tvrdka

Ker so padle cene cina,
izdeluje orgle po 2500 lir
register. - Plača se po
kolavdaciji orgel.

ZAHTEVAJTE CENIK!

MANUFAKTURNA TRGOVINA GIOVANNI MOSE

št. 7

RAŠTEL
GORICA

št. 7

Velikanska zaloga

naiboljšega in najcenejšega blaga,

platna, obrisač, nogavic, žepnih
rut, volnenih tkanin, odej, naram-
nic, pasov, podvez, zimskih maj
itd. itd.

V Vašo korist je, če obiščete našo trgovino.

Zato se danes po celem svetu daje prednost jedilnemu krompirju s plitvimi očmi in zato tudi kaže našim kmetovalcem v bodoče izbirati za se me predvsem take gomolje, ki imajo kolikor mogoče plitve oči.

Nagrajeni bikorejci.

Tržaška dežela je razdelila znesek 7000 lir med bikorejce, ki smotreno vodijo bikorejske postaje.

Najvišjo nagrado 1000 lir je dobil Pirc Ivan iz Koprive. Po 500 lir so dobili med drugimi: Ambrožič Matej iz Šmihela, Volk Franc iz Ostrožnega brda, Jelušič Franc iz Štorij, Čeligoj Jakob iz Št. Petra na Krasu. Po 250 lir so dobili: Jarc Anton iz Doberdoba, Samec Miha iz Doline, brata Hrovatin iz Hrovatinov pri Miljah, Seražin Alojzij iz Štjaka, Štok Josip iz Sežane, Križmančič Andrej iz Bazovice, Mišič Anton iz Saleža in Ercigoj Franc iz Škofelj.

Nove postave.

KUPNO-PRODAJNA POGODBA.
(Nadaljevanje.)

Prodajalec mora izročiti prodani predmet kupcu v stanju, v katerem se je nahajal ob priliki prodaje.

Od dneva prodaje pritečejo vsi sadovi prodanega predmeta kupcu.

Če je bila prodana nepremičnina na podlagi cene za določeno mero (n. pr. metra, m² itd.), mora prodajalec izročiti kupcu nepremičnino v velikosti, ki je bila določena v pogodbi. Če je to nemogoče ali če kupec tega ne zahteva, mora prodajalec privoliti na sorazmerno znižanje cene, ako je mera dejansko manjša, kot je bilo določeno. Za slučaj pa, da je obseg prodane nepremičnine večji, ko je bil določen v pogodbi, mora kupec pristati na sorazmerni dvig cene; kupec pa sme tudi preklicati pogodbo, toda le pod pogojem, da je prodani predmet za eno dvajsetino večji, kot je bilo izgovorjeno.

Mera ni podlaga ceni.

Ako pa je bila prodana nepremičnina, ki je popolnoma določena in omejena, ali če so bila prodana zemljišča, ki so ločena od drugih, in če ni bila v pogodbi navedena mera podlaga za določitev cene, potem ne more ne prodajalec ne kupec zaradi morebitne razlike v meri zahtevati, da bi se kupnina zvišala, oziroma znižala. Ta zakonita določba pa velja samo za slučaj, če se niso stranke drugače dogovorile.

Če pa znaša razlika eno dvajsetino celotne vrednosti prodanega predmeta v škodo prodajalčeve, potem sme kupec odstopiti od pogodbe ali pa mora plačati sorazmerno večjo kupnino z obrestmi, če mu je bila nepremičnina že izročena. Ako pa gre razlika za eno dvajsetino na rovaš kupca, (če je namreč nepremičnina za dvajsetino manjša) potem mora prodajalec pristati na sorazmerno znižanje kupnine.

Odlikovani zobozdravniški ambulatorij

R. BREZIGAR

SPREJEMA

V GORICI

na Travniku št. 17/1 (Piazza Vittoria)
poleg kinematografa.

VELIKA LIKVIDACIJA PO TOVARNIŠKIH CENAH S. LEVI

TRST - via S. Lazzaro št. 9 - TRIESTE

Lawntenis	od L. 1.90 naprej
Flanela v vseh barvah	po L. 2.40
Flanela črtasta	" " 2.60
Frštanj plav, težak, za moške spodnje hlače	po L. 3.80
Frštanj za obleke	po L. 2.60, 3.— 3.80
Zamet za obleke	" " 4.50, 4.80, 5.20
" za moške hlače, težak	od L. 7.—
Cajh za moške hlače	od L. 6.50
Frštanj za srajce, piket	po L. 2.80
Madapolan „Credo“	po L. 1.90 m
Platno „Madonna“	" " 2.90 m
Platno pravo „Irlanda“	" " 3.20
Platno za rjuhe	od L. 4.90 naprej
Platno „Dovlas“ 150 visoko	po L. 6.50 m

Velika izbira Borgo za srajce, plavine za predpasnike, flanele in drugega. Pogrinjala za postelje, izredna prilika po Lit. 11.—

Nogavice, maje, brisače, kuhinjske čunje in drugo po najugodnejših cenah.

Rezila za britje od 60 cent. naprej. Velika izbira britvinskih strojkov. Stroji za striženje lir 17.—. Prvo vrstni cepilni noži škarje, srpi, piie za žage, najrazličnejše obrtniško orodje.

Posebnosti: vsakovrstno orodje za rezlanje in zaloga vseh vrst lesa po najnižjih cenah.

Posebnosti: „SOLINGEN“

LAMA TRIESTE

CORSO GARIBALDI 19

TOVARNIŠKE CENE!

PELLER, KAHAN & C.

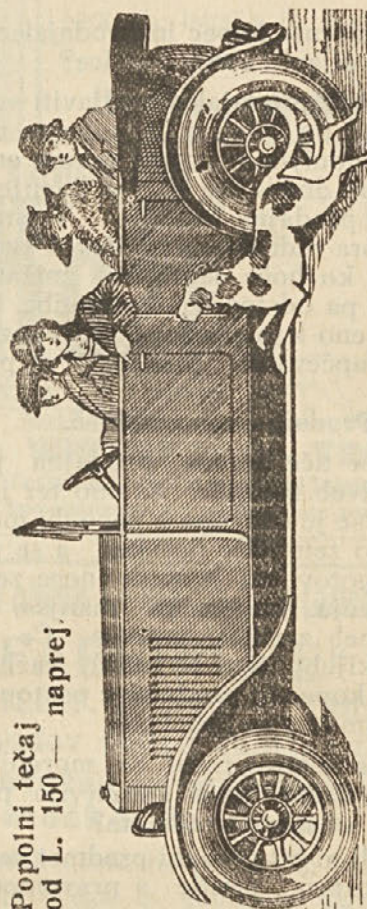
Trieste, via S. Nicolo št. 12

Lastna skladišča v prosti luki
TOVARNA REMSCHEID-NEMČIJA

Avtomobilna mehanična šola, državni patent zajamčen. Vedno odprti tečajji.

TRST, Via Imbriani 14

Govorimo slovenski.

Popolni tečaj od L. 150 — naprej.

Telefon št. 73-67.

Kdor pošlje 2 L v znakah, prejme knjižico z vsemi navodili za doseganje patenta in popravila pri motorju vtem mesecu se bodo vršili tečajji v Gorici, v Tolminu in v Idriji. Za vpis pišite takoj! Se sprejme deček začetnik.

Za Sv. Miklavža

velika razprodaja bombaževine

ALL' ECONOMIA FAMILIARE

Trst - Piazza Ponterosso N. 5

Cene so za
20% do 50% znižane.

Lawntenis	od L. 2.30 dalje
Frštanj za hlače	od L. 1.90 dalje
Frštanj dvojno lice	od L. 3.90 dalje
Frštanj za srajce	od L. 2.70 dalje
Frštanj za srajce, križan	od L. 3.70 dalje
Frštanj rdeč in moder, križan	od L. 3.50 dalje
Zamet fantazija za halje, moč.	od L. 6.50 dalje
Rigadin za srajce in obleke	od L. 2.50 dalje
Voln. blago za suknje 150 cm	od L. 18.50 dalje
Mušlin volnen vseh barv	od L. 10.50 dalje
Voln. blago za moške obleke	od L. 28.50 dalje
Pullower	od L. 16.50 dalje
Tople otroške majčice	od L. 3.90 dalje
Madapolan	od L. 1.90 dalje
Kotenina rjava	od L. 2.30 dalje
Jajčna kožica	od L. 2.85 dalje
Platno Madonna 150 cm za rjuhe	od L. 4.50 dalje

Suknje iz pristne volne s kožuhovino od L. 198.— dalje
Površniki (ugodna prilika) od L. 75.— dalje
Satin črn, dvojna visokost od L. 3.90 dalje
Satin barvan od L. 3.50 dalje
Blago za ženske suknje, gorko od L. 7.50 dalje
Cajh za hlače od L. 3.50 dalje
Velika izbira nogavic za moške, ženske in otroke, odej, pokrival, blazin, žepnih rut, lenega platna poljubne širokosti, čipk, vezenin, itd. itd.

Proučite naše cene in videli boste, da ni nižjih v Trstu. — ZA NAKUP ČREZ 20 LIR, DOBITE DARILLO.

Dolžnost prodajalčeva.

Ako se kupec v vseh zgornj navedenih slučajih posluži svoje pravice in odstopi od pogodbe, mu mora prodajalec poleg kupnine povrniti tudi pogodbene troške.

Kdaj morata kupec in prodajalec uveljaviti svoje pravice?

Ako hoče prodajalec uveljaviti svoje pravice po dvigu cene, mora to napraviti sodnijskim putem tekom enega leta od dneva, ko je bila sklenjena kupno - prodajna pogodba. V istem roku mora tudi kupec uveljaviti svoje pravice, ko hoče zahtevati znižanje cene ali pa odstopiti od pogodbe. Ko preteče eno leto, preneha zgornj omejenjena kupčeva ali prodajalčeva pravica.

Prodaja dveh zemljišč.

Ako se tiče kupno - prodajna pogodba dveh zemljišč za eno ter isto ceno in se je označila v pogodbi mera za vsako zemljišče posebej, a se pozneje ugotovi, da je mera enega zemljišča večja, drugega pa manjša, se mera obeh zemljišč izravna. Če pa ostane kljub temu še vedno razlika, morata kupec in prodajalec postopati, kakor smo zgoraj razložili.

Kdo nosi odgovornost za morebitno izgubo (riziko) pred izročitvijo prodanega predmeta?

Četudi ni bil prodani predmet še izročen kupcu, preide s pravomočno prodajo lastništvo prodane stvari na kupca. Zato nosi tudi morebitni riziko kupec za slučaj, da bi se prodani predmet pokvaril ali poškodoval. Ako pa prodani predmet popolnoma propade, ali pa če se izgubi, postane pogodba neveljavna, ako nima v navedenih slučajih prodajalec nobene krivde in če ni v zamudi z izročitvijo.

Četudi bi bil prodajalec v zamudi z izročitvijo, pa ni prevzel v pogodbi rizika za slučajno propad prodanega predmeta, se pogodba razveljavi, če bi prodana stvar pri kupcu propadla. Prodajalec pa mora dokazati, da je prodana stvar slučajno propadla.

Ako propade ali se izgubi na katerikoli način prodana stvar, ki je bila ukradena, mora tat vedno povrniti vso škodo. Ako je bila kupno - prodajna pogodba sklenjena pod odložitelnim pogojem in prodani predmet propade ali pa se poškoduje, preden se je odložitelnji pogoj izpolnil, tedaj veljajo naslednja pravila:

Če je prodana stvar popolnoma propadla, in sicer brez krivde prodajalčeve, tedaj se smatra, da pogodba ni bila sklenjena. Ako je predmet popolnoma propadel zaradi prodajalčeve krivde, je prodajalec odgovoren nasproti kupcu za vso škodo. Če se je stvar pokvarila ali poškodovala brez krivde prodajalčeve, je kupec dolžan prevzeti pokvarjeno ali poškodovano stvar, ne da bi smel zahtevati znižanje kupnine.

Ako se je pa predmet pokvaril ali poškodoval po krivdi prodajalčevi, sme kupec odstopiti od pogodbe; lahko pa tudi zahteva izročitev pokvarjenega predmeta in plačilo škode.

JOK
KRIK
JEZA
TRMA
SAMOGLAVNOST

Evo kako sprejme vaš otrok zdravila posebno pa ricinovo olje.

Odvajalni čokoladni bonbon ARRIBA, katerega smatrajo otroci za slaščico. Je edino sredstvo, katero pozdravijo otroci s ploskanjem, nasmehom in z izrazom veselja.

ARRIBA je edino čistilno sredstvo, ki učinkuje v resnici dobro. Dajte ga vašim otrokom in vzemite ga tudi vi, ker koristi mladim in starim.

L 0-50
komad

ARRIBA

ČISTILNI ČOKOLADNI BONBON

PHENIX

francoska zavarovalna družba

za življenje in požar.

Glavno zastopstvo

TRST - via N. Macchiavelli 10.

Zastopstvo za Tržaško in Goriško

POSEGA ANTON, Razdrto.

„Al buon mercato“

TRST - Via Arcata 16 - TRST

Velika zaloga moških in deških oblek - Štajerske jope z navadnim in kožuvinastim ovratnikom. Suknje, površniki, delavske obleke, posamezne hlače in jopiči.

Govorimo slovenski. Cene zelo ugodne.

Darovi za birmo

izredno nizke cene,
velika izbira samo v

ZLATARNI F. BUDA
TRST - Corso Garibaldi 35

Igrače in najlepša darila
za

sv. Miklavža in božič.

SKLADIŠČA CAPPELLANI
Trst, via Roma 5, telef. 77-28.

Opomba: Naročnikom tega lista, damo 15% popust.

Dr. TEOFIL SIMČIČ
je otvoril

v IDRIJI

nasproti Ljudski šoli nad
gostilno Kavčič lastno
pravno pisarno.

DOMAČA TRGOVINA
JOS. KRAIGHIER
v POSTOJNI

Postreže samo
z dobrim svežim blagom.
Kupujte doma!

Dr. GIOV. SILVESTRI

je otvoril svojo
odvetniško pisarno
v IDRIJI, via Roma št. 393.

TOLMIN

Zdravnik - kirurg - zobni zdravnik
dr. P. Ugo Netzbandt

izvežban na klinikah na Dunaju in v Monakovem
(na Bavarskem)

sprejema

v Tolminu vsako soboto in nedeljo
(pri drju Bussiju),

V Gorici druge dneve v tednu (via Dante 10)

Prodajalec je dolžan ohraniti stvar in jo ob pogodbenem roku izročiti kupcu. Če bi prodajalec ne izročil predane stvari ob določenem roku, nosi odgovornost za morebitno poškodbo prodanega predmeta od dneva zamude dalje, četudi je nosil do zamude odgovornost kupec.

Prodajalec jamči za mirno posest.

Četudi ni bilo dogovorjeno v pogodbi, mora prodajalec že po zakonu jamčiti kupcu za mirno posest kupljene predmeta. Prodajalec jamči kupcu, da mu ne bo nihče odvzel kupljene stvari ali pa del iste, in da je predmet prost vseh bremen, (hipotek itd.), ki niso bila omenjena v pogodbi. Stranke lahko zmanjšajo ali pa tudi povečajo zakonito jamstvo, lahko se pa tudi dogovorijo, da ne prevzame prodajalec nobenega jamstva.

Akoravno so se stranke dogovorile med seboj, da ne prevzame prodajalec jamstva za mirno posest prodane stvari, mora vendar povrniti kupcu kupnino, če mora kupec izročiti stvar lastniku. Prodajalcu pa ni treba povrniti kupnine, če je kupec ob priliki prodaje vedel, da ni prodajalec lastnik prodane stvari in da obstoji nevarnost, da jo bo moral izročiti pravemu lastniku. Omenjena prodajalčeva dolžnost tudi odpade, ako je kupec prevzel riziko nase.

Kupčeve pravice.

Če je prodajalec pogodbeno jamčil za mirno posest ali če stranke sploh niso ničesar določile o jamstvu, sme kupec, ki je moral izročiti prodano stvar lastniku, zahtevati:

1. da mu prodajalec vrne kupnino;
2. da mu odplača sadove od prodane stvari, ki jih je moral izročiti lastniku;

3. pravdne troške, ki jih je imel s pravdo proti prodajalcu in proti pravemu lastniku;

4. škodo, ki jo je pretrpel radi tega, ker mu je bila prodana stvar po pravem lastniku odvzeta; vse pogodbene in druge troške, ki jih je imel s prodano stvarjo zaradi morebitnih popravil in melioracij, (to je uporabe denarja za izboljšanje prodane stvari). Ako mora kupec izročiti lastniku prodano stvar, katere vrednost se je medtem zmanjšala, mora prodajalec vrniti kupcu vendar celotno kupnino, četudi je kupec po nemarnosti zagrešil poškodbo prodanega predmeta. Če pa bi prodani predmet pridobil na vrednosti tudi brez zasluge kupčeve, mora prodajalec kupcu to višjo vrednost odplačati, ako mora kupec predmet izročiti lastniku.

Kdor kupi zemljišče, ki je obremenjeno z nevidnimi služnostmi, kar je pa prodajalec ob priliki pogodbe za molčal, lahko odstopi od pogodbe ali pa zahteva primerno odškodnino.

Jamstvo prodajalčevo preneha, če je bila proti kupcu izrečena pravočasna razsodba, ne da bi kupec pozval pred sodnijo prodajalca, ki bi lahko dokazal, da je bila zahteva tožitelja, naj se mu izroče prodane stvari, neopravičena.

(Nadaljevanje.)

Za obuvalo rabite

SAMO

SIDOL COMPANY

TRST — Via S. Zaccaria štev. 4
Telefon N.ro 72-73.

ki
ohra-
ni,
omeči
in
osvetli
Iz-
delek

Gostilna „**ALBERGO VITTORIA**“

Trst, Via XXX. ottobre, vogal Via Valdivino

Telefon N.ro 39-86.

Sobe za tujce po zmernih cenah. Domača kuhinja, izbera rib; istrska in kraška vina.

Izvrstna postrežba!

Najvišje cene
Plačujem za

KOŽE

kun, zlatc, dihurjev, vider, lazbecev, veveric, divjih in domačih zajbev.

D. WINDSPACH - TRIESTE
Via Cesare Battisti 10/II vrata 16 Telefon št. 68-81
Sprejemajo se pošiljave po pošti.

Najbolj prikladno skladišče narejenih oblek za moške in mladeniče.

„**ALLE GRANDI FABBRICHE**“

TRST — CORSO GARIBALDI 10 — TELEF. ŠT. 79-35 — TRIESTE

nudijo zaradi novih dnevnih dohodov vedno veliko izbira
**izgotovljenih oblek, paletots, površnikov,
in trench-coats za moške in dečke.**

Tam je tudi skladišče športnih in mornarskih oblek, površnikov in paletots za fantiče in šolarje. — Zelo bogata izbira tujega in domačega blaga za vsakovrstne obleke po meri. — **ZA TOČNO IZDELAVO JAMČIMO.**

LASTNA PRVOVRSTNA KROJAČNICA

NB.: blago, katero ne ugaja, četudi je bilo že naročeno, zamenjamo ali vrnemo denar.

Tvrška

DAVIDE CAVALIERO

Trst - Corso Garibaldi 5 - Tel. 79-32

Največja zaloga napravljanih oblek, površnikov, dežnih plaščev, trenchcoats, lahkih in težkih sukenj, otroških oblek, kamelinih podvlek, črtanih hlač.

Sukno na meter iz domačih in inozemskih tovarov.

LASTNA KROJAČNICA.

Govorimo slovenski — Cene nizke.

Vsi morajo vedeti, da so čevlji

FORCESSIN

najboljši in najcenejši.

Samo v TRSTU

via Caprin 5 (Sv. Jakob)

Čevljarnica FORCESSIN Govorimo slovenski!

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 292: Imam brata roj. 1911., ki nima pravice do skrajšane vojaške službe. Nekateri trde, da mu bo, če bo obiskoval predvojaške vaje, kot je po zakonu določeno, vojaška služba prikrajšana za tri mesece. Prosim pojasnila.

Odgovor: Samo radi tega, ker je nabornik dovršil predvojaške vaje, še nima pravice do skrajšanja vojaške službe. Pravico do skrajšanja vojaške službe ima le nabornik, ki zadošča dvema pogojema: a) nabornik se mora nahajati v enem izmed 25. slučajev, členov 81, 82 in 83. enotnega zakona o novačenju. Te slučaje smo točno navedli v 14. številki »Novega lista«. b) Nabornik mora z dobrim uspehom dovršiti predvojaške vaje. Če ni dovršil predvojaških vaj, ima vseeno pravico do skrajšane vojaške službe, ker je zadostil prvemu bistvenemu pogoju, a mora služiti tri mesece več nego njegovi sovrstniki. Če pa je nabornik sicer dovršil predvojaške vaje, a ni zadostil prvemu bistvenemu pogoju, sploh nima pravice do skrajšane vojaške službe, temveč mora odslužiti vso (18 mesečno) vojaško dobo.

Vprašanje št. 293: Ali so stavbe, ki so bile v vojni porušene in potem zopet z novega zidane, proste davka skozi 25 let? Mogoče so proste davka samo tiste stavbe, ki so bile po vojni postavljene?

Odgovor: Hišnega davka so proste za dobo 25 let tudi hiše, ki so bile v vojni porušene in poškodovane in nato zgrajene z vojno odškodnino.

Vprašanje št. 294: Pravijo, da dobi oče nagrado, če ima 3 sine, ki so odslužili vsak po 18 mesecev in niso bili nič kaznovani. Ali je kaj resnice na tem?

Odgovor: Govorica je prazna.

Vprašanje št. 295: Moj starejši sin je pri vojakih. Ker imam še mlajšega, starega 14 let, sem napravil prošnjo za skrajšanje vojaške službe. Prošnji je bilo ugodeno. Sin je dokončal prevojaške vaje, vpoklican je bil 30. aprila t. l. Koliko časa bo še služil?

Odgovor: Služil bo še 9 mesecev.

Vprašanje št. 296: Ali moram še posebej kolkovati fakture iz inozemstva?

Odgovor: Morate jih kolkovati, kakor tukajšnje, ako ni bila že kolkovana na carini, kar je razvidno in carinskih dokumentov.

Vprašanje št. 297: Sosed ima že več kot sto let pravico voziti čez mojo njivco. Ker pa ima priliko voziti po drugi lastni parceli (poleg moje), vprašam, če mu lahko zabranim vožnjo po svojem.

Odgovor: Sosed se lahko odpove služnosti pravici, a Vi ga ne morete k temu prisiliti. Lahko ga pa pokličete pred občinskega sodnika.

Vprašanje št. 298: Kje bi lahko dobil knjigo o trtoreji?

Odgovor: Pri Katoliški knjigarni v Gorici (vit Carducci 2) lahko kupite knjigi »Vino gradništvo« in »Kletarstvo«. (Tudi mnogi drugi naročniki se obračajo na nas za knjige. Naj pišejo naravnost knjigarni!)

Vprašanje št. 299: Ob mojem vinogradu imam sosed gozd, ki mi dela veliko škodo. Sosed iz hudobije noče posekati dotičnih dreves, temveč seka raje drugod. Kaj naj napravim?

Odgovor: Najboljše bo, da pozovete soseda pred občinskega sodnika in skušate tam sporazumno urediti zadevo. Če tu ne uredite zadeve, morate pač iskati druga pota.

Vprašanje št. 300: (glede lovske psice, pismo 10, 11.)

ZDRAVNIK
Dr. Gresic Adalberto
sin, po domače **mladi,**
sprejema vedno v svojem
ambulatoriju
v **GORICI,**
na Travniku (Piazzetta Vittoria) št. 14/1.
nad lekarno Cristofoletti.

Zobni zdravnik
dr. Robert Hlavaty
sprejema
od 9. do 13. in od 16. do 19. ure
v **TRSTU**
via S. Lazzaro št. 23-II.
Ob sredah in sobotah ordinira
v **POSTOJNI**

MODNI SALON

Velika izbira jesenskih in zimskih klobukov zadnjih novosti, po zmernih cenah.

Preoblikovanje in po-
pravila po naročilu.

Gorica, via Mazzini 6 (ex via Municipio)
Petra Mozetičeva.

Zelo važno za skrbne gospodinje in krčmarice!

Zelo znižane cene. Po naravnost smešnih cenah razprodajamo razno vrstno kuhinjsko posodo in druge hišne potrebnosti.

Trst, via Carducci 3
(nasproti bivši vojašnici.)

Ortopedični zavod A. ZECCHI
Turin - via Roma 31, I. nadstr.

Aparat Zecchi
zabranjuje napredovanje

KILE

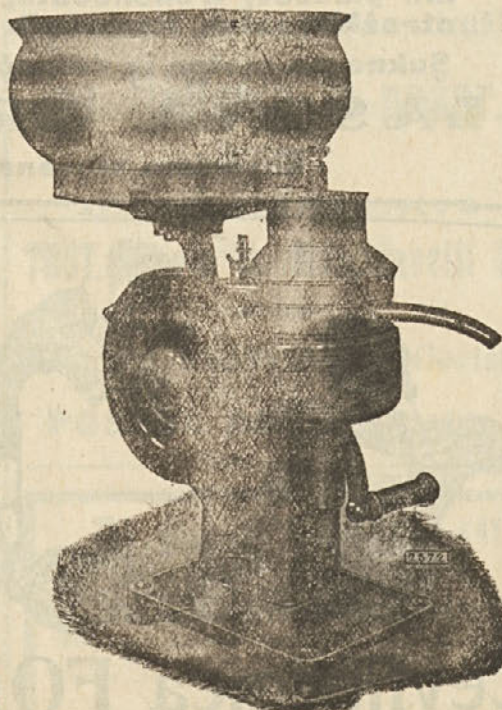
Uspeh aparata ZECCHI v videmski pokrajini:
NOV OZDRAVLJENEC IZ VALVASONE.

Dolžnost me veže izreči svoje priznanje in hvaležnost g. ortopedu ZECCHI, ki mi je s svojo posebno iznajdbo ustavil KILU, ki mi je delala zelo grenko življenje in me ovirala v mojem poklicu. **Pippo Jožef** pok. Luke

Via del Fornasini, Valvasone (pokr. Videm)

Važna objava! Radi številnih pisem, v katerih nas stranke prosijo za informacije, javljamo, da bo ortoped ZECCHI dajal pojasnila in nasvete v sledečih krajih:

Cervignano: Četrtek 5. decembra v kotlu „Friuli“.
Monfalcone: Petek 6. decembra v hotelu „Al Cervo“.
Videm: Sobota 7. decembra v hotelu „Italia“.
Latisana: Nedelja 8. decembra v hotelu „Bella Venezia“.
Casazza: Sreda 11. decembra v hotelu „Leoni d'Oro“.
GORICA: v četrtek 12. decembra v hotelu „Angelo d'Oro“.
Krmin: Petek 13. decembra v hotelu „Leon Bianco“.
S. Giorgio di Nogaro: Nedelja 15. decembra v hotelu „All'Angelo“.
Palmanova: Ponedeljek 16. decembra v hotelu „Rosa d'Oro“.
Spilimbergo: Torek 17. decembra v hotelu „Stella d'Oro“

Iznajditelj posnemalnika
je bil švedski inženir
GUSTAF DE LAVAL
Tako se imenuje tudi posnemalnik, ki ima
edini pravico nositi to ime, in sicer:

„Alfa Laval“
separator

Najhitrejša!
Najboljša!

Società ALFA LAVAL
5 via Farneti - MILANO 119 - via Farneti 5
Glavni zastopnik za Juljsko Benečijo —
CONRAD BAN, GORICA
Via Ponte Isonzo 35

Odgovor: Ne moremo Vam ničesar svetovati, ker je treba psico preiskati. Vprašajte za svet bližnjega živinozdravnika.

Vprašanje št. 301: Ali je treba pri prevozu godbenih instrumentov čez mejo plačati uvozno carino? Kolika je?

Odgovor: Carino je treba plačati od vseh novih instrumentov, stare navadno puste brez carine. Kako visoka je carina, zavisi od instrumenta, za kar vprašajte katero špedicijskih tvrdk.

Vprašanje št. 302: Kje bi dobil glivice »Joghurt« za izdelavo bolgarskega kislega mleka?

Odgovor: Navadno jih prodajajo v lekarnah.

Vprašanje št. 303: Sosed je vknjižen na košček parcele, a moji predniki so jo uživali. Kdo ima lastninsko pravico?

Odgovor: Lastninsko pravico ima tisti, ki je vknjižen, razen da si niste Vi, oziroma Vaši predniki parcele priposestvovali na ta način, da ste jo nemoteno — brez sosedovih protestov — uživali skozi 30 let.

Vprašanje št. 304: Kje bi dobil knjigo »Naš panje in koliko stane?« V knjigarni niso imeli knjige.

Odgovor: Če knjigarna trenutno nima knjige v zalogi, jo lahko naroči. Knjiga stane 40 dinarjev ali 14 lir.

Vprašanje št. 305: V moje stanovanje je prišlo veliko ščurkov. So rumeni in hitri. Kako bi jih uničil?

Odgovor: Ne vemo, kakšni ščurki bi to bili, ker ne poveste njih velikosti. Poglejte od česa žive, potem pa jim pripravite zastrupljeno jed. Primeren strup dobite v drogeriji.

Vprašanje št. 306: Že decembra 1920. je pri nas več posestnikov zaprosilo za posojilo pri Ist. Fed. delle Casse di Risparmio delle Venezie, Sezione Autonoma Fiumana in plačali so za stroške po 165 lir. Do danes nimajo še odgovora. Kaj naj storijo?

Odgovor: Očividno gre za agrarna posojila ali za posojila za zidanje hlevov. Vse take prošnje se tudi drugod nekam zelo dolgo vlečejo — ker potujejo v različne urade. Zdi se pa, da bodo sedaj postopanje pospešili. Je treba večkrat povprašati.

Vprašanje št. 307: Ali res lahko potujemo v Ameriko na stroške agenta?

Odgovor: So agenti, ki posojujejo denar tudi za potovanje v Ameriko, seveda gledajo pri tem na svoj dobiček. Odsvetujemo vsakomur, da potuje na tak način.

Vprašanje št. 308: Kje bi dobil na prodaj peške divjih sadnih dreves (hrušk in jablan)?

Odgovor: Navadno jih prodajajo trgovine s semeni; najbolje pa bi storili, če bi si jih sami pripravili iz divjih hrušk in divjih jabolk. Hruške tepke dajo dobre peške in ravnotako jabolke lesnike.

Vprašanje št. 309: Imam teto, ki je brez otrok in biva na Sušaku; mojo setro je vzela za svojo. Rad bi dobil obmejni potni list (tessera di frontiera).

Odgovor: Vložite prošnjo za potni list na kvesturo na Reki. Teta naj Vam pa pošlje po živnico (atto di richiamo), ki jo mora overovati italijanski konzul.

ZDRAVNICA

dr. VILMA DOMINCO,

bivša asistentinja kr. klinike za porodništvo in ženske bolezni v Firenci

sprejema

od 10. - 12. in 15. - 16. ure
GORICA, Corso Vitt. Em. III. št. 59.

Josip Kerševani, Gorica

Piazza Cavour št. 9

Zaloga šivalnih strojev, dvokoles, gramofonov, samokresov, pušk in vseh nadomestnih delov imenovanih predmetov.

Mehanična delavnica

Gorica - Piazza Cavour št. 5

Bencin „Lampo“

Telefon št. 415. — — — Brzjavke: KERSEVANI, GORIZIA. CICLI E MACCHINE

Tvrdba Teod. Hribar - Gorica

CORSO G. VERDI št. 32

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh vrst, posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

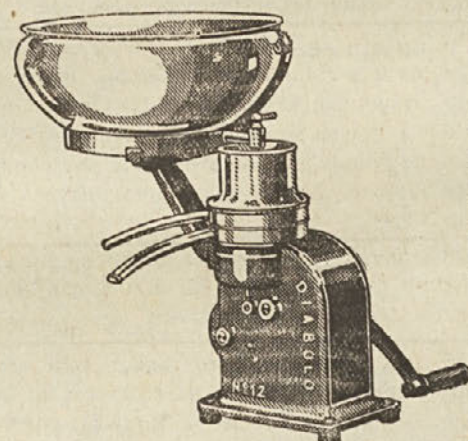
Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse potrebno za njihovo popolno opremo.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

KMETOVALCI!

Radi višjih cen masla je sedaj čas zelo ugoden, da si nabavite posnemalnik

DIABOLO

Posnemalnike Diabolo izdeluje A. B. Pumpseparator v Stockholmu na Švedskem, ki je največja tovarna na svetu za izdelovanje posnemalnikov. Ti so radi svojega prvovrstnega materiala, sestave, trajanja in lahke rabe od kmetov priznani za NAJBOLJŠE.

Večletno jamstvo tovarne.

Plačljiv je tudi v manjših obrokih.

Iščemo krajevne zastopnike.

Zahtevajte brezplačne cenike!

Agenzia Generale per scrematrici Diabolo, Bolzano.

Za vsa pojasnila pišite na naslov:

Vittorio Jonson — GORICA, Via Contavalle 4-II.

Najboljše blago!

Najnižje cene!

PASCOLI & ULRICO

Gorica — Corso Verdi 24 - Telef. 60

Za ženske:

Najbogatejša izbira plaščev (Palelots) po zelo ugodnih cenah napravljenih in po meri. Zadnje novosti: pliš, veleur, volna, svila, žameti in bombaževina.

Platna in perila. Oprema za neveste. Kožuhovina.

STALNE CENE!!

NAJVEČJA ZALOGA blaga iz domačih, čeških in angleških tovarov.

Popolne opreme za zavode, gostilne itd. Volnene lahke in težke odeje. Obposteljne preproge. Blago za tapeciranje. Tapeti, kokosovi volneni in bombaževinasti. — Trliš in volna za matrace.

Za moške:

Prvovrstna krojačnica, popolen kraj, skrbno delo.

Obleke, palelots, površnik, površne jope izdelane v lastni krojačnici.

Dežni plašči Trench - Coats, prvovrstne usnjene jope.

5% blagajniški popust.

Valuta — tuji denar.

Dne 27. nov. si dal ali dobil za:

1 dolar	19.07 lir
1 angl. funt	93.17 lir
100 dinarjev	33.87 lir
100 šilingov (avstr.)	269 lir
100 čeških kron	56.65 lir
100 nemških mark	457 lir
100 švic. frankov	370.85 lir
100 franc. frankov	75.21 lir
100 belg. frankov	267.21 lir
Beneške obveznice 74; Obveznice »Consolidato« 81.75.	

Loterijske številke

dne 23. novembra 1929.

Bari	19	74	47	21	89
Florenca	58	30	49	23	57
Milan	83	29	36	70	23
Neapelj	76	85	36	22	72
Palermo	68	1	70	60	46
Rim	20	86	68	85	33
Turin	61	66	10	17	19
Benetke	31	26	29	15	73

Semnji v prihodnjem tednu.

Nedelja 1. dec.: Postojna.

Ponedeljek 2. dec.: Gorica, Krmin, Kanfanar, Hrpelje.

Torek 3. dec.: Pazin, Postojna.

Sreda 4. dec.: Dutovlje.

Petek 6. dec.: Tržič (Monfalcone), Barban v Istri.

TOLMIN

kirurg zobozdravnik

R. BERKA

sprejema kot doslej

vsako nedeljo v hiši

dr. Serjuna.

Ostale dneve v tednu

v Gorici, Corso Verdi 36.

Potniški avto

Kobarid-Tolmin-Gorica.

Ob priliki

trga sv. Andreja v Gorici

bo vozil potniški avto v ponedeljek dne 2. in po potrebi tudi v torek dne 3. decembra po običajnem urniku.

Dr. VENCESLAV REVA

je otvoril

lastno pravno pisarno

v GORICI

via Contavalle 2/1

nasproti banke del Friuli.

Odgovorni urednik: dr. Engelbert Besednjak.

Tiskala Katoliška tiskarna v Gorici.

Kiva Piazzetta št. 12.

Mali oglasi.

Vsaka beseda stane 50 stot., debelo tiskana 1 liro, najmanj 5 lir. — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Če je navedeno posebno geslo, pošljite ponudbe ali odgovore v zaprtem ovitku, na katerem je navedeno geslo.

Poročne sobe, zelo močne, masivne po 1400.— lir, iz češnjevega lesa 1500.— lir, iz mahagonija 1600.— lir. Pohištvo je iz posušenega lesa, najboljšo izdelano in po tovarniških cenah. Türk — Trst, via Battisti 12, vogal via Palestina.

Najlepše, najboljše, najcenejše obuvale se dobi pri Rebeu v Trstu, via Carducci 36.

Neveste pozor! 300 lir žimnice in vzmeti za 2 postelji. Železnica brezplačno. Jelerčič, Trnovo 2, Postojna 136.

Šola za krojenje, šivanje, vezanje in izdelovanje umetnih cvetic. Donda, Trst, Lava toio 5.

Lepo posestvo, obstoječe iz hiše prikladne za trgovino, gospodarskega posloplja, vinogradov, njiv, travnikov in gozda, je na prodaj po ugodni ceni na Vipavskem v bližini železniške postaje. Koruza Ivana, Gaberje 46, p. Stanjel.

Hotel Paternost išče pošteno, pridno podkuharico, katera bi imela veselje do samostojne kuhe. Prednost imajo one, ki so že služile na podobnem mestu in imajo že nekaj prakse. Nastop takoj, plača po dogovoru.

V najem se odda s 1. februarjem 1930. trgovina z mešanim blagom, dobro idoča, na zelo prometnem kraju Slovenije. Obstaja nad 60 let. Trgovina se nahaja na glavnem križišču ceste na kolodvor in državne ceste. Najemnina po dogovoru. Naslov pove upravništvo »Novi lista«.

Upravo hiš v mestu in okolici sprejme po ugodnih pogojih uprava hiš J. Čehovin, Trst, Ventisettebre 65, Tel. 83—34.

Krone, srebro in zlato, kakor tudi staro zlato kupujem vedno po najvišji cenah. Vsa popravila kar najhitreje. — Birmska, poročna in krstna darila. — Moderna zlatarna, Corso Verdi št. 13 (Gorica, nasproti novemu Zeleniadnemu trgu).

Pohištvo nudi širom naše dežele znana industrija pohištva Štefan Gomišček, Solkan 280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!

Tropinovec pristni dobite vedno v vsaki množini pri »Zadružni žganjekuhi« v Dornbergu.

Domača vina, namizna in sortirana, oddaja po ugodnih cenah Kmetijsko društvo v Vipavi (Vipacco). Podružnica v Idriji.

Brivec Andrej Rojic v Gorici se je preselil v via Arcivescovado, vogel via Stretta, Se priporoča.

Smilajod zdravi naduho, poapnenje žil, odpravlja težko dihanje, kašelj in čisti kri. Priporočljivo predvsem za nad 50 let stare ljudi. Prodaja Iekarna Castellano, lastnik F. Bollaffio, Trst, via C. Belli, ogel via dell'Istria 7. Pazite na novi naslov!

Kmetijske potrebščine, poljedelsko orodje, mlekarke potrebščine, umetna gnojila, več vrst orehovih tropin, dobite pri novo ustanovljeni kmetijski podružnici v Kobaridu pri tobakarju št. 83. Daje tudi navodila, kako je treba uporabljati umetna gnojila. Ivan Uršič.

Prave kranjske klobase imam vedno v zalogi. — L. KOMEL, Gorica, trg Sv. Antona 5. — Kupujem po dnevni ceni *gnjati* (pršute) s slanino.

Novakov mlin pri Ajdovščini z novo urejenimi valčnimi mlini se priporoča slavemu občinstvu za mletje pšenice s pripravami za najfinejše moke. — Ivan Marc.

Kdor potrebuje hišo, naj se obrne na Štefana Primožiča. — Pevma 34.

Harmonij majhen, star, za pevske vaje se kupi. — Cerkevno oskrbništvu, Roče, p. Slap ob Idriji.

Za vojne in rekvizicijske odškodnine ter za bančne posle posreduje: Gospodarska pisarna, rag. Anton Vodopivec, rač. višji svet. v pok. — Trst, (10) via Belpoggio 7/II.

Gospodična, večča slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika, vzgoje otrok ter ročnih del išče primerne službe. — Ponudbe na upravo.

Na prodaj je hiša z vinogradom in sadnim drevjem. — Gorica, via Gastaldi 11 (pri Bajti). Pojasnila dobite istotam.

Oglase za vse italijanske, jugoslovanske, avstrijske in druge inozemske liste sprejema oglasni zavod G. Čehovin, Trst, Ventisettebre 65, Tel. 83—34. Nabira tudi oglase za »Novi lista« in »Istarski lista«.

Hiša s koncesijo, pripravna za vsako obrt se proda. Modrej 47, p. Sv. Lucija.

Potrebujem suh lipov hlod, dolg 2 metra 35 cm ali pa 2 holda po 1 m 15 cm; debelost hlodov 35 cm. Fr. Gorše — Gorizia, via Cipressi 4.

Med kupim. Ponudbe sprejema dr. Leopold Bobič — Miren (Gorica).

Učenca za izdelavo avtomobilske karocerije sprejemem. — Gerbie — Gorica, via Cipressi 8.

Dobro vpeljana tobakarna z mešanim blagom, na željo tudi stanovanje v Gorici, se pod ugodnimi pogoji takoj odda. Pojasnila dobite: Gorica, Piazza Vittoria 17/I.

Vipavsko vino, prvovrstno se po skrajno nizki ceni dobavlja. Naslov pri tržaški podupravi.

Na prodaj so psički čiste volčje pasme. Rihenberk 117.

Železnino, kovine, kuhinjske potrebščine, orodje za vsako obrt kupite po ugodnih cenah pri Rodolfo Fonti (Krynicky), via Commerciale 3, Trst.

Kmečka posojilnica v Šmartnem

vabi vse člane na

redni občni zbor

za l. 1928., ki se bo vršil dne 15. decembra ob 15. uri s sledečim dnevnim redom:

1. Potrditev računa za l. 1928.
2. Volitev načelstva.
3. Slučajnosti.

Prosimo, da se udeležite v polnem številu. Eno uro pozneje se bo vršil občni zbor ob vseh ki udeležbi. Načelniki.

NOVI list

1929 C 134/1929

070 (450.36=163.6)

